

Vjesnik Вісник

Broj 84, 2/2023. / Номер 84, 2/2023.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

І на оновленій землі
врага не буде супостата,
а буде син, і буде мати,
і будуть люди на землі...
Тарас Шевченко

ТАРАС ШЕВЧЕНКО – ПОЕТ ЕМІГРАЦІЇ І СУПЕРГЕРОЙ СУЧАСНОСТІ

В якому віці Тарас Шевченко написав «Заповіт» і скільки років прожив в Україні? Скільки творів він написав за своє 47-річне життя? Мало хто замислюється над цими простими запитаннями. А відповіді на них – надзвичайно красномовні: Кобзар створив свій «Заповіт», перекладений на більш ніж 150 мов світу, у... 31 рік. В Україні прожив всього... 14 років. І написав 240 поетичних творів.

«Тараса Григоровича рідко називають поетом еміграції, але всі свої твори присвячені Україні, просякнуті палкою любов'ю до Батьківщини, він написав за межами рідної країни», – розповіла Дарія Павлешин, доцент Кафедри української мови та літератури Філософського факультету Загребського університету під час авторської лекції «Тарас Шевченко. Традиційне сприйняття і сучасна інтерпретація», яка відбулася в Українському домі в Загребі. З нагоди відзначення Шевченківських днів українська громада, завдячуючи блискучій лекції Дарії Павлешин, дізналася чимало надзвичайно цікавих свідчень із життя Кобзаря, які раніше не були достатньо відомими – в тому числі і побутових.

Наприклад, українці звикли до канонізованого, «сільського» образу Тараса Шевченка в кудлатій шапці і кожусі, але це було постановочне фото. Український

митець був модником і мав тонкий смак... Його зображення у світських дорогих костюмах вражають... Елегантний Тарас Григорович був модним портретистом і залишив у спадок більше 1200 картин, пейзажів, гравюр... Тобто більше, ніж поетичних творів, хоча в першу чергу Кобзаря сприймають як поета.

«Зі своїх 47 років життя Тарас Шевченко 24 роки перебував у кріпацтві, 10 - на засланнях, і практично всі інші роки - під жандармським наглядом, - наголошує Дарія Павлешин. – Але читачі рідко задумуються над цими фактами його біографії і сприймають поета як неймовірно вільну людину! Тому не дивно що образ Тараса Григоровича став знаковим під час Революції Гідності 2014 року, його зображують як сучасного військового і навіть діти малюють українського поета в одязі супермена!»

Як свідчить літературознавець, феномен творів Шевченка – в їх надзвичайній актуальності і емоційності... Отже – візьміть і Ви з полиці поезії українського класика і перечитайте їх, так би мовити, «новими очима», відкинувши радянські стереотипи... Твори Тараса Шевченка допомагають українській нації ідентифікувати себе як націю.

Ксенія Мелешко

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавця: Українська громада Республіки Хорватія
Kardinala Alojzija Stepinca 45, 32 000 Vukovar
Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:
Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X

“Vjesnik” je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje

Naklada: 1000 primjeraka

Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Владо Карешин

Za izdavača: Vlado Karešin

Головний редактор: Оксана Мартинюк

Glavni urednik: Oksana Martinjuk

Редакція:

Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Олеся Беч

Uredništvo:

Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Olesja Beč

Лектор хорватської мови: Нівес Романек

Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek

Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш Марета

Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš Margeta

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 U ORGANIZACIJI UKRAJINSKE ZAJEDNICE RH REALIZIRAN PROJEKT „ŠEVČENKIANA“
- 6 U SLAVONSKOM BRODU SVEČANO OBILJEŽENA 209. GODIŠNJICA ROĐENJA TARASA ŠEVČENKA
- 7 ЛІТЕРАТУРНО-МУЗИЧНИЙ ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ ТАРАСУ ШЕВЧЕНКУ В ОСІЕКУ
- 8 ПОЕТИЧНИЙ ВІНОК КОБЗАРЕВИ
- 9 ISTINE I OBMANE O RUSKOJ AGRESIJI PROTIV UKRAJINE
- 10 У ОСІЕКУ ПРЕЗЕНТОВАНА НОВА КНИГА ДЛЯ ДІТЕЙ «ВИВЧАЄМО МОВУ, ЗБЕРІГАЄМО ТРАДИЦІЇ»
- 11 “MIRU TEBI, UKRAJINO!” – IZLOŽBA UKRAJINSKE FOTO-UMJETNICE POSTAVLJENA U ATRIJU BANOVINE
- 11 У ОСІЕКУ ПРЕЗЕНТОВАНА КНИГА «ПАНДЕМІЯ COVID-19 І ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ»
- 12 ODRŽANA GODIŠNJA IZVJEŠTAJNA SKUPŠTINA UKPD „LESJA UKRAJINKA“ OSIJEK
- 13 ODRŽANA 21. REDOVITA I 5. IZBORNA SKUPŠTINA UKPD „IVAN FRANKO“ VUKOVAR

Čuvajmo vjeru i duhovne tradicije

- 14 USKRS ZA PROGNAME UKRAJINCE U GRKOKATOLIČKOJ KATEDRALI U KRIŽEVCIMA
- 14 U SLAVONSKOM BRODU OBILJEŽEN BLAGDAN BLAGOVIJESTI
- 15 VELIKI TJEDAN I USKRŠNJE LITURGIJE U SLAVONSKOM BRODU
- 15 USKRSNI PONEĐJELJAK U SLOBODNICI
- 16 ВЕРБНА НЕДІЛЯ У ВУКОВАРІ
- 16 СВЯТО ВЕЛИКОДНЯ
- 17 CVJETNICA U GRKOKATOLIČKOJ CRKVI U KANIŽI
- 17 USKRS U KANIŽI PROSLAVLJEN PREMA STARIM TRADICIJAMA

Djelatnost naših društava

- 18 USKRSNA TRADICIJA UKRAJINACA
- 20 НАЙКРАЩА ПИСАНКА В ОСІЕКУ – УКРАЇНСЬКА!
- 21 УКРАЇНСЬКЕ ПИСАНКАРСТВО У ЗАГРЕБІ
- 22 БЛАГОДІЙНИЙ ЗАХІД «СИЛА КРАСИ» У СПЛІТІ
- 23 БЛАГОДІЙНИЙ ЗАХІД «СИЛА КРАСИ» У СПЛІТІ
- DOBROTVORNA AKCIJA "SNAGA LJEROTE" U SPLITU
- 24 СОЛОСПІВИ СОЛОМІЇ НАД ТРЦАТОМ
- 25 СУБОТНЯ ШКОЛА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДОРОСЛИХ У СПЛІТІ
- 26 ЗБЕРІГАЮЧИ ТРАДИЦІЮ
- 27 ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ ПИСАНКАРСТВА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
- 27 SVEČANA PREDAJA DONACIJE OPĆOJ BOLNICI "DR. JOSIP BENČEVIĆ" U SLAVONSKOM BRODU
- 28 HRVATSKA KUĆA “MATERINA PRIČA”
- 29 U LIPOVLJANIMA ODRŽANA RADIONICA IZRADE PISANICA VOSKOM
- 29 ВІДКРИТТЯ КАЗОК: ПРОДОВЖЕННЯ
- 30 U BOGATSTVU RAZNOLIKOSTI OBILJEŽEN DAN OPĆINE LIPOVLJANI
- 31 ШАХИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ
- 31 POŠTIVANJE RAZLIČITOSTI KROZ ZAJEDNIČKO DRUŽENJE I DJELOVANJE
- 32 PLESAČI UKPD „UKRAJINA“ IZ SLAVONSKOG BRODA U PROGRAMU PROJEKTA ŠKOLE
- 32 „NAŠ PRIJATELJ IZ DALEKE ZEMLJE“
- 33 ДЕНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ВУКОВАРСЬКО-СРІЄМСЬКОЇ ОБЛАСТІ
- 34 IZLOŽBA SLIKA „MIRIS SVIJETA“

- 35 ОЛЕКСАНДР БАЛАБКО З ТИХ, ХТО ВОСКРЕШАЄ УКРАЇНСЬКЕ

NA NASLOVNOJ STRANICI: Монумент Незалежності - триумфальна колона в Києві, присвячена незалежності України.

Spomenik Neovisnosti - trijumfalni stup u Kyjivu posvećen neovisnosti Ukrajine.

U ORGANIZACIJI UKRAJINSKE ZAJEDNICE RH REALIZIRAN PROJEKT „ŠEVČENKIANA“

U organizaciji Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske a uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine RH, 11. ožujka 2023. godine u Lipovljanima i Zagrebu organiziran je program i polaganje cvijeća ispred spomenika velikanu ukrajinske književnosti, borcu za neovisnost ukrajinskog naroda Tarasu Ševčenku.

Ševčenkova vizija Ukrajine u budućnosti i njegova velika djela su prepoznati u svijetu te je u njegovu čast podignuto preko tisuću spomenika. U Hrvatskoj su dva spomenika, u Zagrebu i u Lipovljanima.

Sjećanje na život i rad istaknutog ukrajinskog pisca i akademskog slikara, i ove godine, u okviru obilježavanja 209. godišnjice njegova rođenja, organizirano je polaganje cvijeća ispred spomenika u Lipovljanima i Zagrebu.

U kulturnom programu sudjelovali su pripadnici ukrajinske nacionalne manjine, članovi kulturnih društava učlanjenih u Ukrajinsku zajednicu RH iz Osijeka, Vukovara, Slavenskog Broda, Kaniže, Šumeća, Lipovljana, Zagreba i Rijeke. Program obilježavanja spomena na Tarasa Ševčenka počeo je u Lipovljanima polaganjem cvijeća kod spomenika koje su položili predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin, potpredsjednica Tatjana Ramač te predsjednik KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani Ivan Semenjuk.

Nakon polaganja cvijeća okupljenima se obratio predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin te tom prilikom još jednom naglasio značaj ovoga velikana, sa željom da zadržimo u sjećanju i mislima njegove velike zasluge za ukrajinski narod koje se on i po cijenu vlastitog života i boravka u ruskim zatvorima veći dio svoga života borio. U nastavku, o veličini Tarasa Ševčenka govorio je i župnik grkokatoličke crkve iz Lipovljana, dekan slavonski Nikola Stupjak, te na

taj način upotpunio cjelovitu sliku o životu i radu Tarasa Ševčenka.

Pjevanjem uglazbljenih pjesama, recitiranjem poezije i djela Tarasa Ševčenka, u izvedbi učenika koji pohađaju nastavu materinskog jezika te izučavaju ukrajinski jezik i kulturu po Modelu C pri školama u Vukovaru, Petrovcima, Kaniži, Šumeću i Lipovljanima, pod vodstvom njihovih učiteljica Tetjane Kochnyve Ramač, Oksane Martinjuk i Tatjane Lasek Žagar nastavljen je program obilježavanja Dana Tarasa Ševčenka. Učenici su izražajno recitali najpoznatiju poeziju velikog Kobzara na ukrajinskom i hrvatskom jeziku. Na kraju prigodnog programa, pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, otpjevala je uglazbljene pjesme Tarasa Ševčenka „Taka jiji dolja“ i „Dume moji, dume“.

Nakon svečanog programa sudionici su nastavili putovanje prema Zagrebu zajedno sa članovima ukrajinske udruge „Karpati“ iz Lipovljana.

U Zagrebu su se sudionicima projekta „Ševčenkiana“ pridružili i članovi ukrajinskih udruga iz Zagreba, predstavnici političkih krugova i ljubitelji ukrajinske kulture i povijesti. Ispred spomenika Tarasa Ševčenka vijence je položila delegacija Ukrajinske zajednice RH na čelu s predsjednikom Vladom Karešinom, te izaslanica gradonačelnika Grada Zagreba Tanja Horvatin.

Sudionicima su se obratili predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin, izaslanica gradonačelnika Grada Zagreba Tanja Horvatin, te izaslanik Veleposlanstva Ukrajine u RH Vitalij Maksymiv.

Program je vodila tajnica Ukrajinske zajednice RH Marija Semenjuk Simeunović koja je pozdravila goste, predstavnike ukrajinskih udruga, predstavnike i predsjednike Vijeća

ukrajinske nacionalne manjine iz Vukovarsko-srijemske, Osječko-baranjske, Brodsko-posavske, Sisačko-moslavačke, Primorsko-goranske županije, općine Bebrina i Grada Zagreba, studente i predstavnike Odsjeka za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, nastavnice koje rade s djecom po Modelu C za izučavanje ukrajinskog jezika i kulture.

O Ševčenkovom životu, književnom stvaralaštvu i značajnom doprinosu Ukrajini govorila je predstavnica Katedre za

ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu dr. sc. Dariya Pavlešen.

Poeziju Tarasa Ševčenka su predstavili učenici iz Vukovara, Petrovaca, Šumeća i Kaniže.

Svečani program je završen simboličnom uglazbljenom pjesmom Tarasa Ševčenka „Urla i stenje Dnijpr široki“ („Рече та стогне Дніпр широкий“) u izvedbi svih prisutnih.

Dani Tarasa Ševčenka obilježeni su i u sredinama gdje djeluju ukrajinske udruge diljem Hrvatske.

Ivan Semenjuk

U SLAVONSKOM BRODU SVEČANO OBILJEŽENA 209. GODIŠNJICA ROĐENJA TARASA ŠEVČENKA

Utorak, 14. ožujka 2023. godine u Pastoralnoj dvorani grkokatoličke župe Uzvišenja svetog Križa u Slavonskom Brodu, na satu Hrvatskog jezika u sklopu pilot projekta Hrvatskog Caritasa i američkog Caritasa (Catholic Relief Service – CRS) te župe Uzvišenja svetog Križa obilježena je 209. godišnjica rođenja ukrajinskog pjesnika, romanopisca, umjetnika, javnog djelatnika i najpoznatijeg borca za slobodu ukrajinskog naroda Tarasa Hryhoroviča Ševčenka.

Prezentaciju je pripremila i vodila, uz pomoć kulturoloških moderatora-prevoditelja Nikole Zastrižnog i Viktorije Rachok, profesorica Oksana Martinjuk koja redovno predaje Hrvatski jezik za raseljene osobe iz Ukrajine svakog utorka. O životu i djelu Tarasa Ševčenka profesorica je govorila na hrvatskom jeziku uz audiovizualni prikaz, a sudionici su zajedno prevodili na ukrajinski jezik tako da su se svi podsjetili ovog velikana ukrajinske povijesti, borca kakav se doživljava danas, dvjesto i devet godina poslije, kada su sve njegove ideje i viđenja i nadalje aktualne. Još jednom, proučavajući životopis velikana Ukrajine, sudionici su se uvjerali da je rođenjem Tarasa Ševčenka započelo novo doba – doba neslomljiva otpora istočnome zlu i utvrđivanja nacionalnog identiteta. Veliki ukrajinski pisac rođen je 9. ožujka 1814. u siromašnoj kmetskoj obitelji, u glinenoj kućici pod slamnatim krovom, ali je cijelim životnim putem potvrđivao da je iza njega stajala neka sila koja ga je vodila Ukrajinom kao Golgotom. Upravo je Ševčenko prepoznao tragediju Ukrajine – plodne zemlje koju je Bog darovao čovjeku da bi uživao u svome trudu, a u stvarnosti ona je bila pakao na Zemlji gdje je čovjek rob tuđinaca.

Sudionici radionice prisjetili su se i najpoznatijeg književnog djela Tarasa Ševčenka – zbirke poezije „Kobzar“. Naziv zbirke je odabran po sviračima ukrajinskog narodnog žičanog instrumenta kobze. Svirači kobze koji su u 19. stoljeću svirali narodne pjesme o Ukrajini oduvijek su oduševljavali Ševčenka. „Kobzar“ je također naziv zbirke Tarasa Ševčenka u kojoj, nakon silnih zabrana ukrajinskog jezika, ukrajinski proglašava jezikom, ne narječjem, te priroči pad ruskog

imperija što je izazvalo veliki bijes ruskog cara te je zbog toga Taras Ševčenko prošao pravu golgotu u svom ionako kratkom životu (1814.- 1861.) Prvo se izdanje „Kobzara“ nadopunjavalo, s vremenom se pretvarajući u svojevrsnu ukrajinsku Bibliju.

Veliki prorok Ukrajine Taras Ševčenko kao da pretkazuje kako se zločinci izruguju njegovoj zemlji u sljedećim stoljećima i donose njegovu narodu nesreću neviđenim zločinima – od Gladomora 1932.-1933. kao genocidnog istrebljivanja seljaštva glađu – do ciničnoga gaženja slobodarskih težnji i komadanja zemlje 2014. te brutalne agresije 24. veljače 2022. godine.

Ukrajince je u poznatoj pjesmi „Oporuka“ pozivao na ustanak i oslobođenje, obećavajući da će biti sa svojim narodom sve dok se ne oslobodi od lanaca nevolje. I tek onda će otići Bogu – moliti se za svoj narod.

Upravo putem sudbine Ukrajine i vlastite nacije oživljavali su i hrvatski intelektualci uspomenu na tog pjesnika, dajući svoj doprinos svjetskoj Ševčenkianici – od prvog izdanja Matice 1887. u prijevodu Augusta Harambašića do novijih prijevoda koji su iskazali tradicionalnu hrvatsku solidarnost s Ukrajinom koja je vidljiva i danas, između ostalog, i u prihvatu i smještaju više od dvadeset i dvije tisuće raseljenih osoba iz Ukrajine, uglavnom žena s djecom i starijih osoba.

Nakon zanimljive video prezentacije o velikanu ukrajinske nacije, interpretirana je njegova poezija na hrvatskom i ukrajinskom jeziku. Poznatu Ševčenkovu „Oporuku“ na hrvatskom jeziku recitirala je prof. Oksana Martinjuk dok je šestogodišnji Mykola iz Kyjiva izražajno i ponosno recitirao na ukrajinskom jeziku najpoznatije pjesme Tarasa Ševčenka.

Slušajući predavanje, prisutni su se uvjerali da je životno djelo Tarasa Ševčenka od svjetskog značaja, dok je Taras simbol poštenja, istine i neustrašivosti, velike ljubavi prema čovjeku, a sav njegov rad obilježen je žarkom ljubavlju prema domovini, prožet svetom mržnjom prema neprijateljima i ugnjetateljima ukrajinskog naroda.

Nikola Zastrižni

ЛІТЕРАТУРНО-МУЗИЧНИЙ ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ ТАРАСУ ШЕВЧЕНКУ В ОСІЄКУ

У житті кожної людини є особистості, історії яких надихають, слова яких вказують життєвий напрямок, особистості, якими пишаються! Для України - це, безумовно, Геній слова, Герой і провідник – академік Тарас Шевченко.

Тарас Григорович Шевченко – один із небагатьох українців, якого вважають символом усі громадяни України та представники української діаспори, символом, який об'єднує українців в Україні з українцями в діаспорі.

«Учітесь, читайте, і чужому наuczайтесь, й свого не цурайтесь» - саме під таким гаслом члени Українського культурно-просвітнього товариства імені Лесі Українки з Осієка разом зі своїми гостями відзначили дні Великого Кобзаря.

У приміщенні денного центру для переселених осіб з України зібралися члени місцевого українського товариства імені Лесі Українки та гості: члени Українського культурно-просвітнього товариства імені Івана Франка Вуковар, зокрема дитяча група «Сонечко» під керівництвом Тетяни Кочневої Рамач, члени Українського культурно-просвітнього товариства імені Андрія Пелиха Шумече та українці, які через агресію росії на Україну тимчасово перебувають в Осієку, Вуковарі і Славонському Бруді.

У стилі родинного свята діти та молодь декламували вірші Великого Кобзаря, а презентацію про життєвий та творчий шлях Тараса Шевченка провели проф. Оксана Мартинюк та її учениця Тара Якіч.

Окрім ліричних та пророчих віршів Кобзаря, діти увінчали свято і пісню. Можна було насолоджуватися як старовинними українськими народними, патріотичними піснями, так і авторськими піснями сучасних українських виконавців. А на самому кінці свята присутнім презентовано відомий хорватський відеоролик на пісню «За мир, ми співаємо за мир», який нікого не залишив байдужим до сьогоденних подій в Україні.

Як підсумок цього важливого для українців свята можна сказати, що Тарас Шевченко більше, ніж просто поет. Він став духовним стержнем нації. Це людина, яка залишила українцям величезний літературний спадок. Дехто називає його пророком, світочем. Але краще його сприймати ближче як сильну особистість, живу людину зі своїми радощами й бідами і водночас талановитого митця. Тарас Шевченко – наш класик, і цим все сказано.

За фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія свято організували Українська громада Республіки Хорватія та Українське культурно-просвітнє товариство імені Лесі Українки Осієк.

Давор Лагудза

ПОЕТИЧНИЙ ВІНОК КОБЗАРЕВІ

*Щовесни, коли тануть сніги, і на рясті просяє веселка,
Повні сил і живої снаги ми вшановуєм пам'ять Шевченка.*

коло хати» «Зацвіла в долині червона калина», «Мені тринадцятий минало», «Рече та стогне Дніпр широкий», «Світає, край неба палає». Вивчивши вірші напам'ять, діти виразно декламували їх присутнім, підкреслюючи істину – Шевченкове слово живе у віках.

Завершився захід майстер-класом з малювання, який в оригінальній формі підготував Давор Лагудза. Кожний з учасників заняття отримав свій пазл, який мав розмалювати, а після завершення, діти разом з керівниками з пазлів склали великий портрет відомого художника і поета Тараса Шевченка.

Тетяна Рамач

В історії кожного народу серед її великих творців є поети, імена яких оповиті невмирущою любов'ю і славою. Таким поетом українського народу є Тарас Шевченко, чия безсмертна спадщина – одна з найбільших вершин людського генія. Віддаючи шану пам'яті геніального сина України, українці з новою силою усвідомлюють велич незабутнього Тараса. Україна була для нього всім, і він є нині всім для українців.

Щороку відзначають цю славетну дату члени Українського культурно-просвітнього товариства «Іван Франко» Вуковар. Цього року з нагоди 209 річниці з дня народження поета, дитяча група «Сонечко» українського товариства під керівництвом Тетяни Кочневої провела нетрадиційне гурткове заняття, до якого залучилися учні від першого по восьмий клас.

Насамперед учасники заходу переглянули фільм «Про Кобзаря - дітям», завдяки якому ознайомилися з життям і творчістю поета. Діти усвідомили, що Шевченко у спадок українцям залишив безцінний дар – слово, яке не має обмежень у просторі, бо воно злітає все вище і вище до вершин духу генія. Далі був проведений конкурс читців Шевченкової поезії. З дитячих уст лунали неповторні вірші: «Тече вода з-під явора», «Садок вишневий

ISTINE I OBMANE O RUSKOJ AGRESIJI PROTIV UKRAJINE

Predavanje u Zagrebu

U organizaciji Ukrajinske zajednice Grada Zagreba i Hrvatsko-ukrajinskog društva 14. travnja 2023. godine u Ukrajinskom domu u Zagrebu održano je predavanje izvanrednog i opunomoćenog veleposlanika Republike Hrvatske u Ukrajini od 1995. do 1999., povjesničara i književnika Đure Vidmarovića na temu "Istine i obmane o ruskoj agresiji protiv Ukrajine".

Đuro Vidmarović je književnik, diplomat, povjesničar, autor knjiga s ukrajinskom tematikom, izuzetan poznavatelj povijesti Ukrajine i svjedok recentnih događanja u suvremenoj Ukrajini. Predsjednik je Hrvatsko-ukrajinskog društva. Kao veleposlanik Hrvatske u Kyjivu upoznao je praktički sve najvažnije ličnosti ukrajinskog političkog establišmenta, a kao književnik družio se s najznačajnijim osobama iz svijeta ukrajinske književnosti, umjetnosti, kulture, društvenih znanosti.

Za vrijeme svog predavanja g. Vidmarović je skrenuo pozornost na činjenicu da se Rusija služi povijesnim mitovima kako bi opravdala "specijalnu vojnu operaciju" i objasnila svijetu svoju invaziju na teritorij suverene države. Gospodin Vidmarović je izdvojio nekoliko važnih, po njegovom mišljenju, povijesnih manipulacija kojima Kremlj stalno pribjegava.

Prvo - to je pitanje Crkve koju Rusija koristi za širenje laži o navodnom međureligijskom neprijateljstvu u Ukrajini. Posebno je naglašena činjenica da je Moskva nezakonito prisvojila status "Trećeg Rima". To je Rusiji dalo povoda da govori o nelegitimnosti Ukrajinske pravoslavne crkve, kojoj je autokefalnost vraćena u siječnju 2019. Đuro Vidmarović vrlo je detaljno govorio o Tomosu, njegovoj važnosti za Ukrajinu i pravoslavni svijet. Također je veliku pozornost posvetio razotkrivanju drugih vjerskih i povijesnih aspekata, koji su važni za razumijevanje crkvenog pitanja u Ukrajini. Posebno je govorio o osobitostima formiranja Pravoslavne crkve moskovskog patrijarhata, ukrajinske Grkokatoličke crkve i ukrajinske autokefalne crkve.

Drugo - događaji Euro-majdana i Revolucije dostojanstva (studeni 2013. - veljača 2014.). Gospodin Vidmarović je naglasio kako Rusija širi laži o legitimnosti vlasti u Kyjivu

kada je Viktor Janukovič pobjegao. Prisutni su saznali o razlozima koji su izazvali masovne demonstracije Ukrajinaca, o njihovom prelasku u borbu na Majdanu i pogibiji mirnih prosvjednika. Posebno je skrenuo pozornost na činjenicu da prema Ustavu Ukrajine predsjednik Verhovne Rade (a od veljače 2014. to je bio Oleksandr Turčinov) imao je pravo privremeno obavljati dužnosti predsjednika. Ustav ga je ovlastio da sastavi novu vladu i raspiše prijevremene parlamentarne i predsjedničke izbore. Sukladno tome, lansirane informacije o nelegitimnom preuzimanju vlasti u Kyjivu su lažne. Izbori 2014. i 2019. zakoniti su, kao i drugi predsjednički i parlamentarni izbori koji su održani u Ukrajini od proglašenja neovisnosti.

Treće - postojanje antisemitizma u Ukrajini. U tom kontekstu, gospodin Vidmarović je objasnio da su sve optužbe ukrajinskih vlasti o progonu predstavnika židovskog naroda ili ispoljavanju nacionalne netolerancije prema drugim narodima još jedna laž Moskve. Svrha širenja takvih dezinformacija je dokazati da Kyjiv proganja predstavnike drugih nacionalnosti a u Ukrajini procvata nacionalizma i nacizma.

U svom predavanju, povjesničar se dotaknuo i drugih problema vezanih uz povijest Ukrajine u različitim razdobljima povijesnog razvoja. Na primjer, pitanje naziva "Rus" i "Rusija", datumi nastanka Moskovske kneževine i postojanja Kijevske Rusi, problemi Krima, itd.

Gospodin Vidmarović je sve teze o tome kako Rusija daje informacije o ratu u Ukrajini popratio konkretnim primjerima i argumentima. Valja posebno naglasiti kako je poštovani lektor tečni govornik ukrajinskog jezika, što mu je za vrijeme veleposlaničkog mandata omogućilo komunikaciju s mnogim Ukrajinacima, državnim dužnosnicima, povjesničarima i novinarima na drugoj, višoj razini.

Na kraju predavanja, prisutni su imali priliku postavljati pitanja govorniku i komentirati teze iz njegovog izlaganja. Posebno je istaknuto da bi predavanja na takve teme trebala biti zanimljiva predstavnicima diplomatskog zbora, djelatnicima Ministarstva vanjskih poslova te novinarima.

Kateryna Šymkevych

У ОСІЄКУ ПРЕЗЕНТОВАНА НОВА КНИГА ДЛЯ ДІТЕЙ «ВИВЧАЄМО МОВУ, ЗБЕРІГАЄМО ТРАДИЦІЇ»

навчальний матеріал, який слугуватиме основою для вивчення української мови для української національної меншини в родині, школах, де викладання української мови та культури здійснюється за моделлю Ц, як і в літніх школах української національної меншини в Республіці Хорватія. Особливу увагу звернули на те, що книга може слугувати і для вивчення хорватської мови для дітей і дорослих, які перебувають під тимчасовим захистом в Республіці Хорватія.

Презентацію книги збагатили і діти – члени дитячого гуртка «Сонечко» Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка Вуковар та учні з Шумеча, які виконали декілька українських народних, авторських та патріотичних пісень.

Організаторами цього заходу були Українська громада Республіки Хорватія та Українське культурно-просвітнє товариство імені Лесі Українки Осієк. Захід фінансово підтримала Рада з питань національних меншин Республіки Хорватія.

Давор Лагудза

У видавництві Української громади Республіки Хорватія, у грудні 2022 року, вийшла в світ нова книга для дітей «Вивчаємо мову, зберігаємо традиції» у співавторстві Оксани Мартинюк і Тетяни Кочневої Рамач.

Напередодні Всесвітнього дня книги та авторського права, в Осієку 22 квітня 2023 року відбулася перша презентація цієї книги. Модератор презентації, представник української національної меншини Бродсько-посавської області Микола Застрижний представив біографічні дані авторок та модерував презентацією методом радіо-інтерв'ю, де авторки відповідали на його запитання.

Автори дитячої книги проф. Оксана Мартинюк та проф. Тетяна Кочнева Рамач - вчителі української мови та культури, які викладають цей предмет у хорватських школах уже багато років. Саме їхній досвід та розуміння потреб відповідних матеріалів у навчальному процесі для дітей українського походження мотивували реалізувати цей проект.

Як зазначили авторки, це видання заплановане як

“MIRU TEBI, UKRAJINO!” – IZLOŽBA UKRAJINSKE FOTO-UMJETNICE POSTAVLJENA U ATRIJU BANOVINE

U povodu UN-ovog Međunarodnog dana prava na istinu o teškim kršenjima ljudskih prava i borbe za dostojanstvo žrtava, Udruga za Ukrajinu kulturu “CVIT” postavila je u atriju zgrade Gradske uprave izložbu pod nazivom “Miru tebi, Ukrajino”, nagrađivane ukrajinske foto-umjetnice Ekaterine Potlove.

Na izložbi je predstavljen dio fotografija iz velikog foto projekta pod nazivom ETHNO FASHION by Potlova, a sama autorica, koja je iz Mariupolja, za svoj projekt kaže kako ga je započela 2015. godine, kako bi prosvjedovala protiv nasilja koje se već tada događalo u istočnoj Ukrajini. – Željela sam prikazati Ukrajinu kroz ženske portrete, kao zemlju koja je

puna nasljeđa i tradicije. Danas te fotografije predstavljaju ono za što se borimo, ukrajinsku posebnost, naš identitet i naše duhovno blago – riječi su umjetnice Potlove pročitane na otvaranju.

Izložbu je otvorio gradonačelnik Ivica Puljak, a prigodno se obratio i Edin Nurkić, predsjednika Koordinacije vijeća nacionalnih manjina grada Split. U atriju Banovine bit će postavljena mjesec dana. Spomenimo kako je ista izložba ranije bila postavljena u Gradskom vijeću Kijeva i u veleposlanstvima Turske, Francuske, Poljske.

Split Vijesti Grada
24. ožujka 2023.

У ОСІЄКУ ПРЕЗЕНТОВАНА КНИГА «ПАНДЕМІЯ COVID-19 І ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ»

В Уроцистому фойє Хорватського національного театру в Осієку 12 квітня 2023 року відбулася презентація книги проф. доктора філософії Анжелка Мілардовича «Пандемія COVID-19 і війна Росії проти України».

Книгу опублікував Інститут досліджень міграції, Інститут досліджень Європи та глобалізації Загреб – Спліт, а на презентації до автора приєднався проф. доктор філософії Івіца Шола (Академія мистецтва і культури в Осієку), проф. доктор філософії Хрвоє Волнер (Філософський факультет Осієк) та Марін Чурич (Хорватське радіо і телебачення). У презентації також взяли участь заступник губернатора Осечко-баранської області Мато Лукіч та голова Міської ради міста Осієка Тихомір Флоріянчич.

На презентації книги зазначили, що одним із зв'язків між пандемією COVID-19 і війною в Україні є те, що обидва явища насправді є загрозами для здоров'я та глобальної безпеки. Протягом історії подібна ситуація відбувалася з появою іспанки, яка збіглася з Першою світовою війною. Саме тоді відбулися великі суспільно-політичні зміни, розпад імперій і поява нових національних держав. Питання в тому, чи відбувається щось подібне зараз і що буде далі.

Окрім представників місцевої інтелігенції, презентацію відвідали і представники української громади Хорватії з Осієка та Вуковара, а також переселені українці, які свій прихисток знайшли саме в Осієку.

Давор Лагудза

ODRŽANA GODIŠNJA IZVJEŠTAJNA SKUPŠTINA UKPD „LESJA UKRAJINKA“ OSIJEK

U Osijeku je 15. travnja 2023. godine održana redovita godišnja Izvještajna skupština Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Lesja Ukrajinka“ Osijek.

Skupštinu je otvorila i njome predsjedavala Oksana Martinjuk, predsjednica UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek. Predsjednica je predložila dnevni red koji je bio jednoglasno prihvaćen. Oksana Martinjuk predstavila je Izvješće o radu za 2022. godinu. Na televizijskoj plazmi predstavljena je video prezentacija fotografija sa svakog nastupa s datumom održavanja kulturnog događanja. Predsjednica je zahvalila djeci koja su aktivno tijekom cijele godine promovirala ukrajinsku kulturu diljem Hrvatske. Također je zahvalila roditeljima koji su motivirali svoju djecu na rad u očuvanju nacionalnog identiteta, a to su obitelji Lasek Žagar, stalni članovi Udruge, te obitelj Grab koja se doselila u Osijek zbog ruske agresije na Ukrajinu. Nakon video prezentacije i rasprave, izvješće o radu Udruge u 2022. godine jednoglasno je usvojeno.

Financijsko izvješće UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek za 2022. godinu podnijela je predsjednica Udruge Oksana Martinjuk uz video prezentaciju. Predsjednica je naglasila da je u 2022. godini Udruga imala dovoljno sredstava za rad i promoviranje svoje kulture, povijesti, jezika. Također je

naglasila da u ovoj, 2023. godini, udruge će dobiti malo više sredstava od Savjeta za nacionalne manjine RH zbog drastičnog rasta cijena. Po završetku rasprave izvješće je jednoglasno usvojeno.

Predsjednica Udruge predstavila je i programske smjernice za 2023. godinu te najavila predstojeće aktivnosti. Članovi Udruge izrazili su zadovoljstvo zbog planiranih nastupa i drugih programskih smjernica u 2023. Predsjednica je izrazila zadovoljstvo brojem novih članova koji su pristupili Udruzi te pohvalila aktivnost izbjeglih Ukrajinaca koji su se pridružili radu ukrajinske udruge u Osijeku.

Utvrđeni su termini proba sekcija. Članovi Udruge su izrazili zadovoljstvo početkom rada plesne skupine za djecu, te pohvalili rad sekcije rukotvorine „Gerda“, posebno voditeljicu sekcije prof. Tatjanu Lasek Žagar koja ulaže veliki trud u razvoj sekcije, promociju ukrajinske kulture i rada UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek.

Nakon radnog dijela Skupštine održan je kratak kulturni program koji je izvela dječja skupina UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek. Marjana Grab odsvirala je ukrajinske melodije na blok flauti, a djevojčice su otpjevale domoljubne pjesme o Ukrajini.

Olesja Martinjuk

ODRŽANA 21. REDOVITA I 5. IZBORNA SKUPŠTINA UKPD „IVAN FRANKO“ VUKOVAR

U Vukovaru je 4. ožujka 2023. godine u prostorijama Vijeća ukrajinske nacionalne manjine Grada Vukovara Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ivan Franko“ Vukovar održalo svoju 21. redovitu i 5. izbornu skupštinu.

Skupštinu su svečano otvorili članovi dječje skupine „Sonečko“ koje je pripremila njihova voditeljica prof. Tetyana Kochnyeva. Djeca su se predstavila s nekoliko recitacija i nekoliko ukrajinskih domoljubnih pjesama.

Nakon svečanog nastupa, skupštinu je otvorio i prisutnima se obratio dosadašnji predsjednik Stefan Bojko te predložio dnevni red koji je uključivao točke otvaranja i odabir radnih tijela skupštine, financijsko izvješće i izvješće o radu za 2022. godinu, izvješća Verifikacijske komisije i Nadzornog odbora za 2022. godinu, razrješenice postojećeg i izbor novog Pred-

sjedništva i Nadzornog odbora.

Nakon odabira radnih tijela Skupštine dosadašnja članica Predsjedništva Anita Pezerović pročitala je izvješće Verifikacijske komisije koje je jednoglasno usvojeno.

Tajnica UKPD „Ivan Franko“ Marija Semenjuk Simeunović predstavila je Izvješće o radu za 2022. godinu te Financijsko izvješće za 2022. godinu koja su jednoglasno usvojena.

Dosadašnji član Nadzornog odbora Igor Semenjuk iznio je izvješće Nadzornog odbora o radu i financijskom poslovanju udruge koje je jednoglasno usvojeno.

Dosadašnji član predsjedništva Davor Lagudza ispred Kandidacijske komisije predstavio je kandidaturu novih članova predsjedništva za mandat od 2023. do 2027. koji su jednoglasno usvojeni.

Nakon razrješenja dosadašnjeg Predsjedništva i Nadzornog odbora udruge, novoizabrani članovi Predsjedništva su Stefan Bojko, Tetyana Kochnyeva, Marija Semenjuk Simeunović, Vlado Mazur, Davor Lagudza, Štefica Vojnović, Bojana Dobrijević, Vera Matušinski i Anita Pezerović.

Na kraju se prisutnima obratio i predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin koji je u svome obraćanju čestitao novoizabranom Predsjedništvu na novom mandatu, prisjetio se osnivanja Udruge te čestitao na uspješnih dvadeset godina neprekidnog rada.

Nakon održane Skupštine, novoizabrano Predsjedništvo je odradilo sjednicu na kojoj su izabrane dužnosti: Stefan Bojko (predsjednik), Davor Lagudza (dopredsjednik i blagajnik), Vlado Mazur (dopredsjednik), Marija Semenjuk Simeunović (tajnica), Bojana Dobrijević (likvidator).

Davor Lagudza

USKRS ZA PROGNANE UKRAJINCE U GRKOKATOLIČKOJ KATEDRALI U KRIŽEVCIMA

U nedjelju, 16. travnja 2023., kada Grkokatolička Crkva prema zapadnoj pashaliji slavi Tominu nedjelju kojom završava uskrсна osmina, više stotina raseljenih osoba iz Ukrajine koji su svoj mir i smještaj pronašli diljem Hrvatske a koji se okupljaju u okrilju grkokatoličkih župa okupilo se u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima na arhijerejskoj liturgiji koju je služio vladika križevački Milan Stipić u zajedništvu s više svećenika. Pjevao je Katedralni zbor. Vladika je blagoslovio i tradicionalno ukrašene košare s jelom koje su donijele žene i djevojke.

Poslije liturgije, u prepunoj dvorani Marijapolija Faro uz katedralu održan je i kulturno-umjetnički program gdje su nakon intoniranja himni Hrvatske i Ukrajine nastupile izbjeglice iz Ukrajine, ženska pjevačka skupina i djeca s nekoliko ukrajinskih pjesama, te hrvatska Kulturno-umjetnička društva Donja Posavina i Hrvatsko srce iz Kratečkog a na kraju programa vladiki Milanu Stipiću je uručeno priznanje Međunarodne ukrajinske asocijacije „Nada i vjera“ koja se bavi humanitarnim radom a kojom se odaje posebno priznanje Križevačkoj eparhiji, Caritasu Križevačke eparhije i još nekim udrugama za svekoliku pomoć ukrajinskim izbjeglicama

u Hrvatskoj od početka agresije na Ukrajinu. Po završetku programa upriličen je zajednički uskrсни ručak i druženje za sve nazočne gdje su raseljeni Ukrajinci imali prigodu razgovarati sa svojim zemljacima iz drugih dijelova Hrvatske i razmijeniti iskustva te uspostaviti nove kontakte koji im mogu pomoći u njihovom daljnjem boravku i integraciji u Hrvatskoj i rješavanju egzistencijalnih pitanja kojih nažalost i nakon više od godinu dana još ima. U organizaciji ovog velikog okupljanja sudjelovale su brojne ustanove i organizacije koje su svojim sudjelovanjem, financijskim, materijalnim ili osobnim sudjelovanjem u pripremi i podjeli veoma ukusne hrane i pića doprinijeli da ovo okupljanje i proslava Uskrsa po Julijanskom kalendaru, unatoč lošem vremenu i kiši bude upamćena kao lijep, prvenstveno duhovni a onda i kulturni i društveni događaj koji će im ostati u trajnoj uspomeni.

U svojoj homiliji na uskrсноj arhijerejskoj liturgiji vladika Milan je pozvao vjernike da budu ljudi milosrđa i ljubavi te ih posebno pozvao na očuvanje obitelji kao temeljne društvene i narodne vrijednosti. Vladika križevački Milan Stipić se na kraju zahvalio brojnim organizacijama koje su pomogle ostvariti ovaj veličanstveni događaj, a raseljene osobe iz Ukrajine pozvao na ustrajnost, očuvanje vjere u Boga i gajenje nade u mir i povratak u slobodnu i cjelovitu Ukrajinu.

Treba istaknuti da su dobrotom vladike Milana i Križevačke eparhije koji su osigurali besplatan prijevoz, na ovom događaju bile i izbjeglice iz Ukrajine koje se nalaze u gradu Slavonskom Brodu i Brodsko-posavskoj županiji i koji su svoj duhovni mir pronašli u grkokatoličkoj župi Uzvišenje Svetog Križa u Slavonskom Brodu. Zajedno s njima su bili o. Andrij Luchin iz Kaniže također sa svojom obitelji raseljena osoba iz Ukrajine i đakon Robert Čabraja a organizator ovog uspješnog putovanja bio je župnik, o. Aleksandar Hmilj dok je vođa puta bio Nikola Zastrižni.

Nikola Zastrižni

U SLAVONSKOM BRODU OBILJEŽEN BLAGDAN BLAGOVIJESTI

Blagovijest ili Navještenje Gospodinovo je starinski blagdan koji se slavi u korizmi, čime se naglašava radost zbog

začeca djeteta, ali i žalost zbog muke koja ga čeka. Slavi se 25. ožujka. Tako je bilo i ove godine. To je blagdan koji slavi cijela Crkva. Ima dva imena: popularnije Blagovijest i potpunije Navještenje Gospodinovo. Sadržaj mu je evanđeoski događaj kada Božji glasnik, arhadeo Gabrijel, naviješta Blaženu Djevicu Mariju da će začeti i roditi Sina Božjega.

Slavljenjem Svete liturgije proslavljen je ovaj veliki kršćanski blagdan a ujedno i kirvaj-praznek časnih sestara Vasili-janki, koje djeluju pri grkokatoličkoj župi Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu i koje u svome samostanu imaju kućnu kapelu posvećenu Blagovijesti presvetoj Bogorodici. Dan uoči blagdana u kapeli je služeno Večernje blagdana, a na sam blagdan, u crkvi zajedno sa župljanima, služena je Sveta liturgija.

Znamenito je da je ove godine na svetkovinu Blagovi-

jesti ili Navještenja Gospodinovog župnik, o. Aleksandar Hmilj posvetio ikone (grčki eikon = slika) koje je napisala župljanka Mira Turković. Ona već nekoliko godina posjećuje tečajeve ikonopisa a također je imala priliku slušati dva semestra ikonopisa u Lavovu u Ukrajini. Posvećene ikone Mira je darovala župi kao i svoju prvu ikonu koju je napisala prije nekoliko godina.

Treba istaknuti da se ovim blagdanom grkokatolička župa Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu uključila u Caritasovu akciju pomoći stradalima u potresu u Siriji i Turskoj. Župa je pozitivno odgovorila na dopis Križevačke eparhije te se rado odazvala ovoj akciji. Vjernici su u svim našim crkvama ostavili svoj dar - novčani prilog za pomoć stradalima. Župnik o. Aleksandar se zahvalio svim dobročiniteljima jer su pokazali svoju dobrotu i suosjećanje sa onima koji su stradali u ovoj velikoj tragediji.

Na liturgiji je bio nazočan veliki broj vjernika među kojima su bile i raseljene osobe iz Ukrajine koji redovito dolaze, zajedno sa svojom djecom, u ovu veoma aktivnu i živu župnu zajednicu.

Nikola Zastrižni

VELIKI TJEDAN I USKRŠNJE LITURGIJE U SLAVONSKOM BRODU

Središnje vrijeme crkvene liturgijske godine u svim kršćanskim obredima i tradicijama, a osobito istočnima je služenje obreda Velikog tjedna i uskršnje liturgije. U grkokatoličkim crkvama u Slavonskom Brodu, Bukovlju, Gornjim Andrijevcima i Magić Maloj svete liturgije je služio domaći župnik, o. Aleksandar Hmilj. Počelo je na Veliki četvrtak Večernjom i liturgijom sv. Bazilija Velikoga kao spomen - čin Kristove posljednje večere s učenicima na kojoj je ustanovio otajstvo presvete euharistije i svećenički red. Na Veliki petak poslije podne služena je Večernja Velikoga petka na koncu koje je iz oltara iznesena plaštanica - svečano vezeno platno s ikonom mrtvoga Krista te je položena u ukrašeni

Kristov grob nasred crkve. Vjernici se imaju prigodu pokloniti i moliti uz grob kroz ostatak dana i na Veliku subotu kada se blagoslovi jelo - pasha.

Na uskršno jutro, 9. travnja 2023. u Grkokatoličkoj župi Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu održano je Pashalno jutrenje sa svečanim ulaskom u crkvu mnogobrojnih župljana i vjernika iz obližnjih sela a treba istaknuti i mnogo raseljenih osoba iz Ukrajine koji su pronašli utjehu u danima svoje prognaničke tjeskobe u brodskoj grkokatoličkoj župnoj zajednici koja ih je od njihovog dolaska primila otvorena srca i raširenih ruku i koja će i nadalje s njima dijeliti njihovu radost i nadu u povratak u slobodnu Ukrajinu, žalost i tjeskobu koliko to bude potrebno. Na svečanoj uskršnoj liturgiji o. Aleksandar je po tradiciji pročitao Uskršnu poslanicu vladike križevačkog Milana Stipića.

Na završetku liturgijskog slavlja u pastoralnoj dvorani u radosti uskršnjeg zajedništva druženje vjernika nastavljeno je međusobnim čestitanjem tradicionalnim pozdravom: Христос воскрес! Воистину воскрес! Krist uskršnu - Uistinu uskršnu!

Uskršnji blagdani se u grkokatoličkoj tradiciji slave još i na Svijetli ponedjeljak i Svijetli utorak.

Nikola Zastrižni

USKRŠNI PONEDJELJAK U SLOBODNICI

Na Uskršni ponedjeljak, 10. travnja 2023. godine u Slobodnici je održana tradicionalna 20. folklorna manifestacija "Uskršni ponedjeljak u Slobodnici" na kojoj su, pred mnogobrojnom publikom u prepunoj dvorani Društvenog doma nastupili i članovi folklorne sekcije (dječje i odraslih) Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda. Bili su posljednji po redu, ne bez razloga. "Šećer na kraju" rekao je voditelj programa. Dokaz tome je bio i dugotrajni pljesak publike u dvorani a i samih sudionika programa.

Organizator manifestacije je, kao i do sada, bilo Kulturno-umjetničko društvo „Šokica” iz Slobodnice.

Manifestacija je započela tradicionalnim kolom u centru sela a nastavila se u Društvenom domu. U programu su, pored Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” iz Slavonskog Broda, sudjelovala društva iz Bebrine, Odvoraca, Gornjih Andrijevac, Sabinja, Koraća i domaćina, Kulturno-umjetničkog društva „Šokica” iz Slobodnice.

Nazočne je pozdravio novi predsjednik Kulturno-umjetničkog društva „Šokica” Josip Maričević te uručio zahvalnice i

poklone bivšem predsjedniku Stjepanu Kovačeviću i članovima Izvršnog odbora za nesebičan rad i doprinos koji su dali u proteklom godinama rada udruge. Manifestaciju je otvorio načelnik općine Sabinj Josip Pavić istaknuvši bogatstvo udruga koji čuvaju tradiciju i običaje ne području općine Sabinja i Brodsko-posavske županije pa i šire.

Po završetku kulturno-umjetničkog programa, nakon prigodnog domjenka za sudionike programa, manifestacija je nastavljena druženjem i zabavom za sve nazočne.

Nikola Zastrižni

ВЕРБНА НЕДІЛЯ У ВУКОВАРІ

Вербна неділя для християн – одне з дванадцяти великих свят у році. Відзначають його рівно за тиждень до Великодня, і цьогоріч за григоріанським календарем

свято випало на 2 квітня.

Друга назва цього свята – Вхід Господній в Єрусалим, адже в цей день Ісус Христос в'їхав у місто на ослі, де його зустріли, як царя і переможця, вистилаючи шлях пальмовими гілками.

Для українців вуковарського краю це свято також одне з особливих. Отож члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка та парафіяни греко-католицької парафії у Вуковарі зібралися 2 квітня 2023 року в церкві Христа Царя, щоб належно відсвяткувати це свято.

Після Божественної Літургії, яку правив о. Олег Закалюк, віряни разом зі своїм парохом прочитали молитву, потім парох окропив гілочки верби йорданською водою.

Цікаво було й малечі! Професорка Тетяна Кочнева навчила наймолодших парафіян, як потрібно освяченою вербовою гілкою вітатися зі словами «Не я б'ю, верба б'є! За тиждень – Великдень!».

Давор Лагудза

СВЯТО ВЕЛИКОДНЯ

Великдень - це найбільше свято в житті людини, яке відзначається християнами всього світу протягом багатьох століть. Саме в цей день радіють і люди, і природа. Воскресіння Христа стало яскравим показником доброти. Народ знайшов надію на порятунок, прощення гріхів, зцілення і вічне життя в раю.

У неділю, 9 квітня, українці Вуковара і Петрівців відсвяткували свято Великодня. Опісля Великоднього Богослужіння в церквах Христа Царя у Вуковарі та Покрови Пресвятої Богородиці у Петрівцях, традиційно відбулося освячення великодніх кошиків.

За традицією, Великодню неділю зустрічають усією сім'єю зі світлими помислами, за великим столом з великодніми стравами. Люди вірять, що цей звичай наділяє «доброю долею» - щастям – кожного члена родини.

Тетяна Рамач

CVJETNICA U GRKOKATOLIČKOJ CRKVI U KANIŽI

Nedjelju prije Uskrsa obilježava se Cvjetnica ili Nedjelja muke Gospodnje.

Kršćani se na taj dan prisjećaju Isusova svečanog ulaska u Jeruzalem dan prije židovske Pashe, prilikom kojeg su ga ljudi dočekali mašući palminim i maslinovih grančicama.

U Kaniži se u grkokatoličkoj crkvi posvećuju grančice „cica mace“ (vrbe) i dijeli vjernicima na kraju mise.

Postoje i određeni običaji i zanimljivosti vezani uz Cvjetnicu. Cvjetnica je uvod u Veliki tjedan, a iako mnogi običaju padaju ili su već pali u zaborav, neki od njih i danas su dio Cvjetne nedjelje u crkvi Rođenja presvete Bogorodice u Kaniži.

Blagoslov vrbinih grančica predvodio je velečasni Andrij

Lučin.

Na kraju svete mise svi vjernici izašli su u crkveno dvorište i tamo su uz molitvu i pjesmu posvetili grančice.

Običaj vjerničkih povorki s granama palme nastao je u Jeruzalemu u IV. stoljeću, a u Rimu se prakticira od IX. stoljeća, odakle se raširio po cijeloj Crkvi.

Blagoslovljene grančice vjernici nose u svoj dom, gdje ih čuvaju do iduće Cvjetnice.

Na veliki četvrtak u grkokatoličkoj crkvi u Kaniži čitala se muka i slavilo Isusovo uskrsnuće. Na Veliki petak spominje se Isusova muka, vjernici vrše spomen na svetu i spasonosnu muku Isusa Krista.

Mirjana Has

USKRS U KANIŽI PROSLAVLJEN PREMA STARIM TRADICIJAMA

Nedjelju, na Uskrs, u grkokatoličkoj crkvi u Kaniži svetu liturgiju je predvodio velečasni Andrij Luchin.

Sukladno staroj tradiciji, ujutro prije svitanja, Kanižani su obilježili uskrsnuće Isusa uz zvuk topova koji su organizirali bivši dugogodišnji predsjednik Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva Željko Has, sadašnji predsjednik ukrajinske udruge u Kaniži Mario Has i potpredsjednik Željko Koropatnicki.

Velečasni Andrij Luchin je pročitao uskrsnu čestitku od

vladike križevačkog Milana Stipića.

Poslije svete liturgije, sukladno tradiciji, velečasni je posvetio blagdansko jelo koje su vjernici donijeli u lijepo ukrašenim košarama. Svaka domaćica brižno je pripremala uskrsnu košaru u kojoj su se našle prije svega šarene pisanice, kruh, šunka, sir i druge tradicionalne domaće uskrsne delicije.

Nakon posvećivanja uskrsnih košara s jelom svi su vjernici otišli svojim domovima svečano proslaviti ovaj najveći kršćanski blagdan sa svojim najmilijima.

Mirjana Has

USKRSNA TRADICIJA UKRAJINACA

Uskrs je najveći kršćanski blagdan koji objedinjuje sve kršćane svijeta.

Što znači riječ „tradICIJA“? To je prenošenje običaja iz generacije na generaciju, to je obilježavanje života jednog naroda koji se iz godine u godinu održava u isto vrijeme, to je ustaljeno ponašanje i način života jednog naroda, to je ceremonija (pravilo ponašanja), to je svečani čin (pravilo), to je duhovno dobro jednog naroda koje u sebi nosi duhovnost „svjetovnu“ ili „vjersku“. TradICIJA obilježava narod. Narod koji zaboravlja svoju tradICIJU (običaje, baštinu) polako nestaje.

Ukrajina je najveća zemlja Europe. 11 puta veća od Hrvatske i imala je 47 000 000 stanovnika sa svim nacionalnim manjinama (Poljaci, Rumunji, Mađari, Tatari, Rusi, Židovi itd.). Ukrajina je izrazito bogata i plodna zemlja crnica (čornozem), rude, šume, rijeke, jezera itd.

Ukrajinci su naselili neke krajeve Hrvatske i Bosne u vrijeme Austrougarskog carstva. Tada su bile velike migracije naroda na ovim prostorima. Ukrajinci još uvijek održavaju svoje tradICIJE i slavlja iako žive na ovim prostorima više od 130 godina.

Moje znanje i pisanje je amatersko i svjetovno. Moja vjera i ljubav prema ukrajinskom narodu datira iz mog djetinjstva i nju su u mene, moju braću i sestre prenijeli i usadili naši roditelji o. M. Jurista (1897.-1982.) i majka Marija (1903.-1980.) iz slavnog roda Bindas-Laboš. Ponosna sam i sretna jer mi je to podarilo ljepotu i radost življenja – duhovnu nadogradnju. Živjela sam i odrasla na selu i volim život sela i seljaka. Živjela sam taj život i živim i danas.

Uz slavlje Uskrsa (tradICIJU slavlja) vezani su mnogi običaji koji u sebi nose čvrstu povezanost mitologije s kršćanskom religijom. Kršćanstvo nije moglo iskorijeniti sva ta praznovjerja, dio je jednostavno poprimljen dodavanjem drugog značenja i tako postalo i ostalo dio kulture življenja naroda. Ukrajinci su primili kršćanstvo 988. godine za vrijeme kneza Vladimira Velikog (oko 958.-1015.).

Pripreme slavlja Uskrsa su duhovne, religijske, pri crkvi i posebno u domaćinstvu. TradICIJA slavlja Uskrsa je kod svih Ukrajinaca ista, bilo pravoslavnih ili grkokatolika. Male su razlike u pripremama jela, ali suština ostaje ista.

TradICIJA (običaji) vezani uz proslavu Uskrsa su: nošenje uskršnje košare na blagoslov na uskršnje jutro (uskršni kruh – paska, jaja pisanke (šarena jaja) i krašanke (jednobojna jaja), suho meso, sirna paska – sirac, putar, hren, zeleni mladi luk i češnjak, sol (blagoslovljena sol se posebno čuvala), stružak proljetnog cvijeća (barvinok - zimzelen), obavezno voštana svijeća). Sva pripremljena hrana u košari pokriva se posebnim vezanim platnom.

Priprema jaja: pisanke (posebna tehnika bojanja s više boja) i krašanke (jednobojne). Pripreme bojanja jaja radile su se na veliki četvrtak.

Paska (uskršni kruh) se peče na veliku subotu i vezani su posebno lijepi običaji u svim dijelovima Ukrajine. Paska je ponos domaćice.

Zvonjenje cijeli dan na nedjelju Uskrsa (svatko je mogao zvoniti ako je želio - staro, mlado, muško, žensko). Plesanje raznih plesova oko crkve cijeli dan hajivke/hajilke (gaj-haj=šumica) uz pjesme ili vesnjanki (Vesna=božica proljeća) - preuzeto iz predkršćanskog vremena. Polivanje ponedilok (momci polijevaju djevojke vodom – onu koju žele oženiti) i skidaju im obuću. Posebno ističem molitve na groblju umrlima (panahida).

TradICIJA bojanja pisanica kod Ukrajinaca

Jaje – pisanica prati civilizaciju ljudskog roda od najranijih dana. Jaje je simbol života, simbol rađanja života. Žumanjak je sličan suncu. Sunce je najjača sila prirode.

„Pisanka“ u slavenskom jeziku znači risati – pisati. „Pisanka“ je oslikano jaje posebnom tehnikom olovke (pisačok), voska i boje koja simbolizira buđenje prirode. „Pisanka“ je unikatno

minijaturno narodno slikarstvo Ukrajine, uzdignuto na pje-destal nacionalnog simbola Ukrajine. Svaka „pisanka“ nosi u sebi određenu poruku koja proizlazi iz ornamenata i boje. Ornamenti pisanica dijele se po simbolima: geometrijski simboli: zvjezdice, sunce, križići, krugovi, valovi, mjesec – to su poruke kozmosu, nadnaravnim silama, magiji (svi narodi imaju elemente praznovjerja); simboli životinja: jelen, pijetao, riba, ptice, vjeverice – to su poruke za život, životne potrebe za hranom, spretnost i brzinu pri radu; simboli cvijeća, lišća, drveća, pšenice – to su poruke za plodnost polja, njiva, livada, šuma, vrtova... potrebe za zdravlje i sreću.

Pisanka ili pisanica je rukom i tehnikom voska bojama oslikano jaje koje se dariva, a simbolizira najljepše želje darovatelja.

Svaka pokrajina Ukrajine ima neke svoje karakteristike u boji i simbolima pisanica. Sve su umjetnička djela ljudske ruke i mašte i svaka je na svoj način svojstvena, posebna i unikatna od istoka do zapada ili od sjevera do juga Ukrajine.

Muzej pisanica – jedinstven u svijetu

U gradiću Kolomyja u Potkarpatskoj regiji 2000. godine izgrađen je Muzej pisanica, u obliku pisanice visoke 13,5 metara, oslikane huculskim geometrijskim uzorcima. Zbirka Muzeja pisanica ima više od 20 tisuća izložbenih primjeraka. Tamo možete vidjeti uskršnja jaja i ukrasna jaja iz svih regija Ukrajine, a i drugih zemalja.

Najveći u svijetu, spomenik pisanici podigli su 1974. godine kanadski Ukrajinci u Vegrevilleu. Njegova visina je 25 metara,

što odgovara visini trokatnice.

Tradicija huculske pisanice je 2018. godine uvrštena u Nacionalni popis elemenata nematerijalne kulturne baštine Ukrajine, a 2022. godine na taj je popis dodana još jedna stavka – „Ukrajinska pisanica: tradicija i umjetnost“.

Ukrajina ima još jednu tradiciju bojanja jaja, a to je „krašanka“.

„Krašanka“ je jednobojno jaje koje se nosi na blagoslov u uskršnjoj košari i jede se za uskršnji doručak. Jaja su se bojala prirodnim bojama dobivenim iz ljuske luka, broća, korijena bilja, latica cvijeća, kore drveta i zelene trave. „Krašanke“ – boje jednobojnih jaja imala su svoju poruku: crvena – radost i ljubav, žuta – nada u bolji život, svjetlo i toplina, zelena – buđenje prirode, rodnost polja, vrtova, voćnjaka i šuma, plava – snaga, zdravlje, zdrav duh, bijela – čistoća ljudske duše, svjetlost, crna – nikada se nije upotrebljavala.

Želim dodati još posebnih običaja. Kuće i dvorišne zgrade su se uređivale, čistile, krečile. Posebno su se lijepo oblačili muškarci, žene i djeca za svečana bogoslužja u crkvi. Svaka domaćica je imala posebno izvezeno pokrivalo za blagoslov košare.

Zapadna Ukrajina: Velekdenj, Velekodnji svjata, Paska (uskršni kruh)

Istočna Ukrajina: Svjato Hristovoho voskresenja, Voskresenje.

Христос воскрес! Воистину воскрес!

Tekst napisala: Marusja Jurista

Kompjuterska obrada: Irena Jurista - Nagy

НАЙКРАЩА ПИСАНКА В ОСІЄКУ – УКРАЇНСЬКА!

У Осієку відбувся фестиваль «Кольорові писанки барвами міста»

Щороку, напередодні Великодня, Міська рада Осієка організовує традиційний фестиваль «Кольорові писанки барвами міста», який цього року відбувся 8 квітня.

Ціль фестивалю - показати мешканцям та гостям міста багатство і різнобарвність звичаїв та традицій різних національностей, що проживають в Осієку та Осієко-баранській області.

Цьогоріч на площі Свободи зібралися національні меншини та сімейні господарства, прикрасивши 21 стенд. На барвистих стендах можна було ознайомитися з традиціями різних народів та придбати їхні вироби. Оскільки це великодній фестиваль, найбільшу увагу відвідувачів привернули писанки, яких було безліч: однокольоро-

вих, в'язаних, писаних воском, шкрябаних, тощо. Представники національних меншин презентували унікальні писанки, на яких були найрізноманітніші мотиви: геометричні візерунки, народна і патріотична символіка, квіти, рослинні мотиви, навколишня природа.

Як і щороку, так і цього, спеціальна комісія обирала і найкращу писанку. Після довгого обговорення, комісія офіційно заявила, що перше місце за найкращу писанку зайняло Українське культурно-просвітне товариство імені Лесі Українки м. Осієк. Нагороджену українську писанку писала керівниця гуртка рукоділля «Гердан» проф. Тетяна Ласик-Жаґар з донькою Марією, яка й підготувала український стенд на площі Свободи в Осієку спеціально для передвеликодньої маніфестації «Кольорові писанки барвами міста».

Гості фестивалю мали можливість подивитися й культурно-мистецьку програму, яку підготували національні меншини. Українське товариство ім. Лесі Українки з Осієка представила Мар'яна Граб, виконавши на блокфлейті відому пісню Тараса Петриненка «Україно, Україно».

Наприкінці програми фестивалю, на площу завітала сотня великодніх Зайчиків на мотоциклах, які порадували найменших відвідувачів цукерками та солодощами.

Давор Лагудза

УКРАЇНСЬКЕ ПИСАНКАРСТВО У ЗАГРЕБІ

Етнографічна секція Української громади міста Загреб провела низку майстер-класів до Великодня. Дорослих і дітей вчили традиційного розпису великодніх яєць, разом створювали писанки та крапанки. А у Музеї міста Загреб 1 квітня відкрили виставку традиційних українських писанок та інших декоративних витворів.

Автором виставки стала Тетяна Шагадин – керівниця Етнографічної секції Української громади міста Загреб. Були представлені експонати з приватних колекцій сімей Шагадин та Гралюк, а також авторські писанки і драпанки майстрині Людмили Волошиної. Родзинкою експозиції стали писанки, створені більш ніж 50 років тому. Їх представив власник, пан Борис Гралюк, який

вивчає українське писанкарство вже багато років. Він майстерно провів слухачів історією цього традиційного мистецтва та показав зв'язок між українською та хорватською традицією. Учасниці Етнографічної секції Людмила Волошина, Ксенія Левченко і Тетяна Шагадин провели майстер-клас із писанкарства для всіх бажаючих.

1 квітня учасниці секції Людмила Волошина, Марія Масловська й Тетяна Шагадин також організували майстер-клас зі створення крапанок у Народному університеті Дубрава. Крім того, Марія Масловська і Руслана Єгорова провели заняття з писанкарства і створення великодніх кошиків для дітей у школі Сільвія Страхіміра Краньчевича. Також 25 травня провели майстер-клас у Народному університеті Сесвете.

Етнографічна секція Української громади міста Загреб на чолі з Тетяною Шагадин має 15 учасників. Усі разом та кожен окремо в сфері своїх знань та вмінь презентують культуру, традиції, гастрономію України в рамках різних майстер-класів. Різноманітні заходи секція проводить і для дітей, зокрема в рамках позашкільних занять і майстер-класів в Основній школі Сільвія Страхіміра Краньчевича, де діти вчать українську мову по моделі «С».

Марія Помазан

БЛАГОДІЙНИЙ ЗАХІД «СИЛА КРАСИ» У СПЛІТІ

голова Товариства української культури в Далмації «Цвіт» Тетяна Павлюк. Режисером заходу стали мати і донька Олена та Анна Диби. Десятки дівчат та жінок приймали участь у заході як моделі на волонтерських засадах.

Зі словами підтримки приїхала пані Ніна Кирилич, дружина Повноважного Посла України в Республіці Хорватія, а також працівники Посольства та Товариство української культури з міста Загреб.

На свято завітав міський голова міста Спліт Івіца Пуляк та багато інших поважних гостей.

За словами головної організаторки Тетяни Павлюк, такі заходи в Європі є дуже важливими для України й подібна ініціатива повинна поширюватись світом.

Вікторія Балан

ŽENE ZA UKRAJINU

"Snaga ljepote" - žene svijeta za Ukrajinu, naziv je manifestacije koja je održana u splitskom hotelu Raddison blue 11. ožujka 2023. godine, a sav prikupljeni novac donirat će se ukrajinskim ratnim udovicama s troje i više djece. Na modnoj reviji su predstavljene vrhunski ukrajinski dizajnerski brendovi, kao i slike brojnih umjetnika koje su ponuđene na prodaju. Svoje radove posvećene ženama izložila je i splitska akademska slikarica Anamarija Botteri.

*HRT Radio Split
11.03.2023.*

У Спліті 11 березня відбувся благодійний захід "СИЛА КРАСИ", який мав на меті зібрати кошти для допомоги дружинам загиблих військових в Україні.

Організувало захід Товариство української культури в Далмації «Цвіт» Спліт за підтримки Посольства України в Республіці Хорватія.

У великому конгрес холі готелю Radisson Blu Resort & Spa, Split на гостей очікувала насичена культурна та благодійна програма:

- фотовиставка "Миру тобі, Україно", на якій були представлені портрети сучасних українок від нашого фотопроекту ETHNO_FASHION_by_POTLOVA
- Виставки картин художниць Ани Марії Боттері та Оксани Гегедиш.
- Дефіле українських дизайнерів, які представили сукні в етностилі - Оксана Полонець, Chernikova, Dresses for Queens by Chepak, @twins_studio0 та @soloway_et
- Виставка фото-арту "Квіти" Олени Зубач
- Концерт відомої хорватської співачки Анни Опачак та української співачки Каті Бобової.
- Благодійний аукціон картин художниць з усього світу та лотерея подарунків для гостей заходу.

Ведучою заходу та головним організатором була

**БЛАГОДІЙНИЙ ЗАХІД «СИЛА КРАСИ» У СПЛІТІ
DOBROTVORNA AKCIJA "SNAGA LJEPOTE" U SPLITU**

СОЛОСПІВИ СОЛОМІЇ НАД ТРСАТОМ

Хорватська читальня на Трсаті – найвищій горі Рієки, навпроти Церкви Богоматері Трсатської, є діяльним культурним центром. Тут зазвичай проводять свої акції й учасники Українського культурно-просвітнього товариства «Дніпро – Рієка». В осерді кожної події – мистецький та організаційний талант незмінної керівниці та засновниці товариства народної артистки України Ольги Камінської. Тож і цього разу завдяки її безпосе-

редній участі, а також режисурі та сценарію святковий вечір, присвячений 150-річчю української оперної дівки Соломії Крушельницької, що відбувся в читальні 23 квітня, набув ширшого і глибшого змісту за означену тематику. Тут йшлося також про українську культурну експансію.

Того вечора солоспіви Соломії виривалися поза стіни концертного залу й бриніли понад Трсатом упізнаваними мелодіями. Звучала відома арія мадам Батерфляй із однойменної опери Джакомо Пуччіні – та сама, яка у виконанні Соломії Крушельницької врятувала колись композитора та зробила його знаменитим. Здавалося, голос Соломії, записаний на фонографі, пробивався крізь нашарування століття – так озивається культурна пам'ять у серцях сучасників. Йому вторили класичні вокальні партії у виконанні професійних вокалістів: Української і Хорватської примадонни, Народної артистки України Ольги Камінської та незмінного учасника товариства тенора Давора Лешіча. У їх репертуарі – твори італійських, українських і хорватських композиторів. Затамувавши подих, присутні слухали арію Ельвіри з опери «Пуритани» В. Белліні у виконанні Ольги Камінської. Пам'ятаю своє перше враження від голосу, манери виконання, зрештою – сценічного образу, який створює ця співачка на сцені. Це було минулого року на добродійному вечорі «Рієка для України», в приміщенні Італійської громади Рієки. Її голос вразив мене тоді до глибини душі, до катарсису... Тепер розумію, що такий вплив справляє на слухачів кожний її виступ – як і ще один концертний номер у програмі вечора: «Серенада» хорватського композитора Йосифа Хатзе. Давор Лешіч виконав арію з опери «Паяци» Р. Леонкавалло та – на біс – заспівав українською мовою арію Андрія з опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського.

Святковий вечір не даремно розпочався знаменитим «Щедриком» Миколи Леонтовича – у виконанні однойменного вокального ансамблю Української громади міста Загреб під орудою Олени Коновалої. Обидва ці мистецькі явища – спів Соломії, яка за життя була визнана найвидатнішою співачкою світу та яка постійно наголошувала на своєму українському походженні, і «Щедрик» Леонтовича, американська прем'єра якого в престижному концертному залі Carnegie Hall Нью-Йорка відбулася щойно 5 жовтня 1922 року, – репрезентували українську культуру в світі. І це не єдиний їхній спільний контекст. І Соломія Крушельницька, і Микола Леонтович стали жертвами сталінізму...

Концертна програма була помережена вставками-розпо-

відями про життя славетної оперної дівки, які озвучив ведучий свята Олександр Роговський і які скомпонувала Ольга Камінська. Насамперед режисерка дійства та авторка сценарію акцентувала на ранній творчій біографії своєї знаменитої землячки, яка здобувала початкову музичну освіту в Тернополі – рідному місті пані Ольги (характерно, що сама пані Ольга навчалася в Тернопільському музичному училищі імені Соломії Крушельницької). Саме в цьому місті юна Софія навчалася в Тернопільській школі товариства «Приятелі музики» та класичній гімназії, а 1883 року на Шевченківському концерті відбувся її перший прилюдний виступ: вона співала в хорі товариства «Руська Бесіда». Під час наступних таких виступів вона познайомилася з Іваном Франком, який стане її другом на життя... Саме в Тернополі встановлено перший у світі пам'ятник Соломії Крушельницькій на повний зріст – бронзова постать співачки-подвижниці, сповненої гідності української аристократки духу... У хроніках зафіксовано, що в церемонії відкриття 22 серпня 2010 року взяв участь народний артист України Мирослав Скорик, внучатий племінник Соломії Крушельницької, легендарний композитор сучасності, твори якого відомі в багатьох країнах світу.

Україна здобуває світ через мистецтво і знання. Бо світ толерує таланти, успішних, знаменитих і сильних людей. Якраз час повернутися до дебюту Соломії Крушельницької на оперній сцені. 1894-го року Соломія підписує контракт із Львівською оперою. Разом із відомим тенором Олександром Мишугою вона співає в операх «Фауст», «Трубадур», «Бал-маскарад», «Галька». Львівська примхлива публіка визнала її талант не відразу, критика не була прихильною до неї. Тож після виступів у львівській опері Соломія знову їде до Італії на навчання. «Як приїду де за пару літ до Львова...», то мене публіка тамтейша й не пізнає... Витримаю до кінця і переконаю всіх песимістів наших, що й руська душа є здібна обняти хоч би найвищий вершок в артизмі...», писала вона в одному з листів. Дійсно, Соломія повернулася до Львова у січні 1895-го. Тут співачка виконала «Манон» Джакомо Пуччіні, а потім поїхала на навчання до Відня до відомого педагога Генсбахера опанувати опери Вагнера. Відтак почалася її дорога у широкий світ, на сцени найкращих театрів, до вершин слави. Але сюди, до Львова, знаменита Соломія повернулася ще раз, щоб залишитися тут назавжди. 1939 року, поховавши коханого чоловіка італійця Чезаре Річчоні, з яким вона прожила щасливих 26 років у містечку Віареджо на березі Тірренського моря, Соломія приїжджає, щоб відвідати родину. Але тут – війна,

і вона стає заручницею радянської влади – без громадянства та довгий час без роботи і врешті – без своєї чудової вілли в Італії, куди її не випускають... Тільки сильний характер допоміг їй вистояти. Попри вік, Соломія Крушельницька виступала із сольними концертами до 77 років. Принаймні відомо, що тоді вона співала востаннє публічно – на сцені львівської філармонії. Чи не про цей виступ залишила проникливий спогад письменниця Ірина Вільде: «Під склепіння залу злітає старовинна українська пісня. Вона звучала так велично, так урочисто, що зал, здавалося, завмер від захоплення. Коли ж пролунав останній акорд, раптом замість оплесків почулося загальне схлипування та плач, і аж потім, мов ураган, залунали оплески. Ні до, ні після цього мені не доводилося бачити такої реакції на спів артиста»...

Ще довго буде заворожувати нашу уяву блискуча кар'єра й голос Соломії Крушельницької, її триумф на світових сценах. Але якщо брати до уваги титанічну працю, з якою Соломія шліфувала свій талант, то це був шлях *per aspera ad astra* – через терни до зірок. Зрештою, такий шлях – єдино можливий для оперної співачки.

Народна артистка України Ольга Камінська продовжує високу репрезентативну місію своїх знаменитих попередників. Понад 20 років її творчої біографії в Хорватії – це роки наполегливої праці і визнання на професійній сцені Хорватського національного театру імені Івана Зайца в Рієці, де вона була примадонною. В Хорватії Ольга Камінська відома і як виконавиця українських народних пісень і творів українських композиторів. На вечорі 23 квітня вона співала пісні, які вже стали народними: «Чорнобривці» – улюблену пісню свого батька, та «Два кольори» на слова Дмитра Павличка (яскравого представника культурної дипломатії, який багато зробив для того, щоб донести світу привабливий образ України й гідно представити нашу культуру). Ольга Камінська створила й розвинула діяльний інструмент для популяризації української культури й мистецтва в Хорватії та за її межами. Культурно-просвітний

центр «Дніпро-Рієка» відомий насамперед своїми щорічними фестивалями та міжнародними конкурсами.

Ще однією родзинкою вечора, присвяченого безсмертній Соломії, був виступ львівської співачки та композиторки Маріанни Ільків – з її авторськими піснями – «Моя Україна» і ?. Динамічний сюжет, ритміка і пластика виконання молоді виконавиці у стилізованому одязі воїна промовляли до кожного серця тривогою за Україну і вірою в Україну.

Цей святковий вечір, насичена концертна програма, без сумніву, – ще один крок, ще одне зусилля утвердити в свідомості сучасників знання про нашу гідну культурну історію. Після закінчення свята люди довго не розходилися, ділилися враженнями. І так – до наступної зустрічі.

*Надія Мориквас,
членкиня Національної спілки письменників України*

СУБОТНЯ ШКОЛА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДОРОСЛИХ У СПІЛІ

У Спільноті для дітей уже кілька місяців працює суботня школа організована UKKD CVIT. Активісти працюють з дітьми, щоб малеча не забувала своєї рідної мови, літератури, історії, шанувала народні традиції. Для дітей організовані різні гуртки та вивчення української мови і літератури.

Для дорослих також організовані різні види діяльності, між якими і заняття з арт-терапії. На жаль, українці мають, в більшій чи в меншій мірі, посттравматичний синдром. Але художниця арт-терапевт Євгенія Бахтігаєва, яка сама пройшла з дітьми важкий шлях з Ірпеня до Каштели в Хорватії, допомагає

іншим жінкам розпаковувати свої емоції, трансформувати їх у більш гармонічний стан.

Арт-терапія допомагає усувати стрес, роздратування та агресію, емоційне вигорання, розвиває творчий потенціал та допомагає знайти ресурси в собі.

Такі заняття допомагають жінкам вивчати себе та відноситись серйозно до своїх станів. Подолання посттравматичних станів – це дорога до гармонізації себе справжньої.

Вікторія Балан

ЗБЕРІГАЮЧИ ТРАДИЦІЮ

лася певна традиція, сформувалися узори, техніки нанесення, тощо.

Розпис писанок сьогодні стало спільною українською традицією, збереження цього звичаю – свідомство безперервного розвитку народного мистецтва, його зв'язку з далеким минулим і сьогоденням.

Зберігаючи цю традицію, члени дитячої групи «Сонечко» Українського культурно-просвітнього товариства «Іван Франко» Вуковар під керівництвом свого викладача Тетяни Кочневої Рамач напередодні свята Великодня організували гурткове заняття з писанкарства. Цього разу учасники гуртка вибрали традиційну техніку розпису писанок воском з барвниками. Крок за кроком, із запалом, діти створювали власне диво – писанку оберіг. Орнаменти на писанках були різні, але всі вони символізували добро, мир, любов, віру в краще майбутнє.

Багатство традиції, чуттєвість, радість, яку передають носії через писанку, об'єднує різних людей, незалежно від статі, географії чи соціального статусу. Це сприяє поширенню традиції українського писанкарства по всьому світу.

Тетяна Рамач

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ ПИСАНКАРСТВА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

На уроках української мови і культури учні Основної школи «Антун Матія Релькович» Бебріна, початкових шкіл Шумече і Каніжа зберігають культурну спадщину своїх батьків, дідусів і бабусь. Діти, крім вивчення рідної мови, знайомляться з історією, традиціями, народною творчістю, народним мистецтвом, духовною культурою України.

Важливу роль у вихованні та навчанні дітей відіграє збереження національної традиції писанкарства. Кожного року перед Великоднем учні мають креативні, творчі уроки писанкарства, на яких створюють диво-писанки зі своїм власним орнаментом. Діти прикрашають

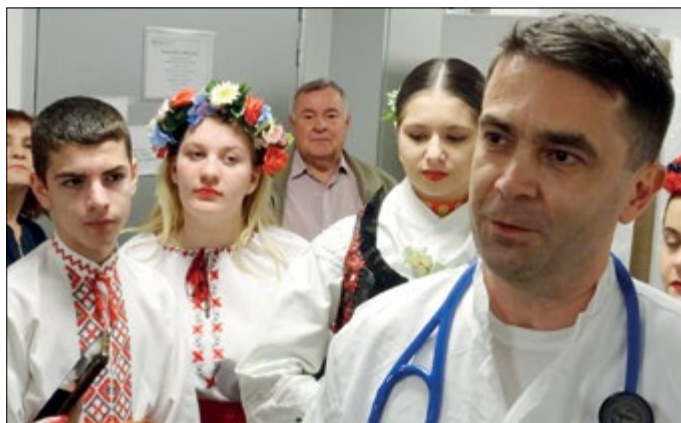

писанки традиційними і нетрадиційними способами. Їм дуже цікаво розписувати писанку воском, адже саме так прикрашали писанки їхні бабусі. Також цікаво прикрашати писанки різними нетрадиційними способами, створюючи справжні шедеври.

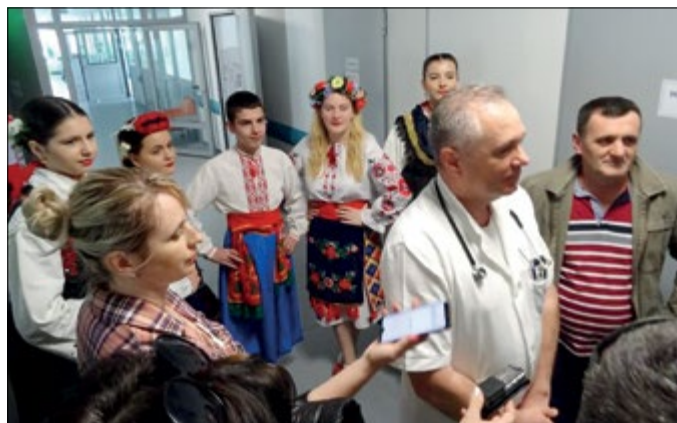
Писанки, створені своїми руками, несуть тепло дитячих рук, а найкращий подарунок той, що створений власноруч. На уроках рідної мови діти прикрасили писанки, вклавши в них добрі побажання, а головне дитяче бажання в цьому році – мирне небо над головою і щасливе безтурботне дитинство.

Оксана Мартинюк

SVEČANA PREDAJA DONACIJE OPĆOJ BOLNICI "DR. JOSIP BENČEVIĆ" U SLAVONSKOM BRODU

U srijedu, 29. ožujka 2023. godine u Općoj bolnici „Dr. Josip Benčević“ u Slavonskom Brodu, na Odjelu za kardiologiju i Odjelu za pedijatriju svečano su uručeni uređaji i oprema koju je donirala udruga „Malonogometni klub (MNK) Kolonija – sv. Dominik Savio“ te Caritas Slavonsko-brodkog dekanata i generalni pokrovitelji turnira Grad Slavonski Brod i Brodsko-posavska županija. Namještaj Odjelu kardiologije za opremanje četiri ambulante i uređaj 24-satni holter s monitorom te aplikacijom za praćenje vitalnih funkcija nedonoščadi Odjelu pedijatrije uručio je pred-

sjednik udruge „Malonogometni klub (MNK) Kolonija – sv. Dominik Savio“ Slavonski Brod Ante Ivanković. Sredstva za ovu vrijednu donaciju su prikupljena na 11. humanitarnom malonogometnom turniru „Kolonija 2022.“ na kojemu su sudjelovali i članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ Slavonski Brod.

Članovi UKPD „Ukrajina“, obučeni u bogato vezene ukrajinske narodne nošnje, zajedno sa predstavnicima ostalih kulturnih udruga sudjelovali su i na svečanoj predaji donacija.

Nikola Zastrižni

HRVATSKA KUĆA "MATERINA PRIČA"

*Hrvatska umjetnost uskrsne pisanice
Ukrajinska tradicija i umjetnost pisanice*

Veliki prijatelji Ukrajinaca i Ukrajine su gđa Mina-Petra i g. Mirko Petrićec, voditelji Hrvatske kuće "Materina priča", a ujedno i vlasnici jedne od najvećih privatnih etnografskih zbirki u Hrvatskoj. Mi, Ukrajinci grada Zagreba, već 15-tak godina imamo u njihovim prostorijama posebno mjesto za naše eksponate prilikom organiziranja izložbi nacionalnih manjina.

Bilo je i posebnih izložbi kao one iz 2014. godine "Petrikivsko slikarstvo" te 2022. g. "Vezena košulja – vyšyvanka – odjeća slobodnih ljudi Ukrajine" u okviru manifestacije "Rapsodija ukrajinskih boja u Zagrebu" kada je bila organizirana i veoma lijepa modna revija naših Ukrajinaca u narodnim nošnjama.

Ove godine predloženo je od strane gospođe Petrićec da za Uskrsne blagdane bude izložena samo umjetnost oslikavanja hrvatske i ukrajinske pisanice. Autorice hrvatskih pisanica su gospođa Zrinka Babić i časna sestra Samuela Premužić kao narodne umjetnice. Nešto posebno!

Moja zbirka je "Ukrajinska pisanica" koju sam kroz mojih 30 godina kupovala u Ukrajini na sajmovima, a i u etnografskim muzejima i salonima umjetnika Ukrajine.

Ukrajinska "pisanka" je unikatno minijaturno narodno slikarstvo Ukrajine. Jaja oslikana posebnim tehnikama voska uz pomoć "pisačka" – pisaljke, obojena su u najviše četiri boje. To su jaja za darivanje prilikom čestitanja Uskrsa.

"Huculska pisanka" je od 2018. g. zaštićena i uvrštena u popis nematerijalne kulturne baštine Ukrajine sa dodanim stavkom "Ukrajinska pisanica – tradicija i umjetnost".

Gospođa i gospodin Petrićec su poželjeli da izložim nekoliko predmeta iz zbirke "Petrikivsko slikarstvo" jer je u njihovoj kući 2014. g. izloženo oko 200 predmeta iz zbirke gospodina Oleksandra Demetijenka iz Ukrajine. Tom prilikom pomogla sam pri postavljanju izložbe te sam od strane našeg Veleposlanstva bila zadužena za nju.

Petrikivsko slikarstvo je narodna umjetnost upisana već 2013. g. u UNESCO-vu knjigu, a to znači potvrdu unikalne

Ukrajinske narodne umjetnosti. Petrikivski rospis – petrikivsko slikarstvo nastalo je početkom 18. stoljeća, a utemeljio ga je satnik, vođa kozaka Petro Kalniševski u selu Petrikivka koje je bilo jedna od 8 siči (sič – utvrda) kozaka smještenih u Dnjipropetrovskoj oblasti, a služila je za obranu od Turaka.

Bogata i plodna zemlja, na kojoj rastu i cvjetaju cvijeće i grmlje različitih boja, dozrijevaju plodovi voća i povrća, ptice, domaće i šumske životinje inspiracija su narodu.

Boje su se dobivale, tj. radile na prirodnoj bazi biljaka, cvjetova, korijena i kore, a posebnim kistom, napravljenim od meke dlake domaćih životinja se slikalo.

Tom prigodom bio je organiziran tečaj slikanja i ja sam se pridružila tom umijeću! Zapamtila sam kako je rečeno da svaka slika Petrikivskog slikarstva treba imati naslikanu bar jednu crvenu bobicu kaline (udika – bekovina). Kalina je ukrajinski grm sa crvenim plodovima (zreli ljekoviti plodovi) opjevana je u narodnim pjesmama i nalazimo ju na slikama mnogih umjetnika. Ukrajinska kuća ima u svom cvjetnjaku obavezno i grm kaline.

Hvala našim dragim prijateljima gospođi i gospodinu Petrićec! Srca neka ih prati na životnom putu i radu.

Marusja Jurista

Irena Jurista Nagy

U LIPOVLJANIMA ODRŽANA RADIONICA IZRADE PISANICA VOSKOM

U organizaciji Narodne knjižnice i čitaonice Lipovljani, a u izvedbi članica KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, 29. ožujka 2023. godine održana je u Narodnoj knjižnici i čitaonici Lipovljani pokazna radionica izrade pisanica voskom. Tradicija izrade pisanica voskom pripisuje se Zakarpatskom dijelu Ukrajine, pretežito s područja Lemkivščyne, koju su svojim dolaskom u naše krajeve donijele Lemkivke, a prihvatile i ostale doseljene Ukrajinke s područja Zakarpatske Ukrajine.

Tehnika izrade pisanica voskom sastoji se u tome da se na kuhana jaja posebnim priborom koji se zove pysačok nanose razne šare otopljenim voskom koje u načelu imaju različita značenja. Šarana jaja potom se stavljaju u mlaku obojenu vodu te se vade nakon primanja boje te se skida vosak. Postupak se može ponoviti s više boja pa se dobiju na taj način pisanice u više boja. Simbolika nanesenih šara na jaja je raznolika,

a ovisi pretežito od autorica koje nanose šare.

2009. godine objavljena je knjiga pod nazivom „Lipovljanske pisanice“ Alekse Pavlešena koju je izdalo Društvo za ukrajinsku kulturu iz Zagreba. U prezentaciji izrade pisanica voskom sudjelovale su tadašnje članice KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani: Marija Burda, Nada Fedak, Ana Holovčuk, Mihaela i Štefica Hoško, Teklja Javiljak, Dubravka Kačmarčik, Ankica Mrkša, Mihaljka Ovad, Sofija Ovad te Tihana i Marija Poljak.

Nažalost, jedan dio navedenih autorica izrade pisanica voskom nije više među nama, ali su se stoga pojavile nove članice Društva i čuvarice ove tradicije, koje su na ovoj prezentaciji također sudjelovale: Mira Ardan, Štefica Semenjuk i Slavica Toth, a među zainteresiranim ženama za izradu pisanica voskom bile su i prognane Ukrajinke koje su trenutno nastanjene i žive u Lipovljanima.

Ivan Semenjuk

ВІДКРИТТЯ КАЗОК: ПРОДОВЖЕННЯ

В Українському домі тривають читання казок для дошкільнят та молодших школярів. На ці заходи, організовані Культурно-просвітньою секцією Української громади міста Загреба, приходять діти вимушених переселенців та членів діаспори, а також їхні хорватські друзі, яким цікаво дізнатися про Україну.

Щопершої суботи місяця послухати казки збирається

близько 30-50 дітей та їхніх батьків. Кожен із таких вечорів присвячений певній темі і складається не лише з читання і слухання, а й з ігор, співів і частування.

У березні малятам читали українську народну казку «Коза-дереза», грали в гру за мотивами казки, разом виганяли вередливу козу із зайчикової хатки. Потому хором співали українські й хорватські дитячі пісеньки, водили коло і пригощалися піцею, яку люб'язно проспонсорували активні учасники УЗГЗ і всіх заходів української діаспори в Загребі пані М. Юриста, І. Шевченко і К. Шимкевич.

У першу суботу квітня молодша частина громади разом раділа весні й готувалася до Великодня. Обговорювали українські традиції, а зокрема і їжу – святкову і повсякденну. Співали веснянки й дитячі співанки, бавилися в традиційну дитячу забавлянку «Ой на горі жито, сидить зайчик». І звісно, читали казки. Цього разу це були історії про українські страви з книжки «Зварю тобі борщику» Зірки Мензатюк. А насамкінець усі частувалися млинцями.

Марія Помазан

U BOGATSTVU RAZNOLIKOSTI OBILJEŽEN DAN OPĆINE LIPOVLJANI

U Lipovljanima je 11. ožujka 2023. godine počelo obilježavanje Dana Općine Lipovljani, Dana župe, Dana škole i Dana Josipa Kozarca u Lipovljanima.

Ovu višednevnu manifestaciju Ukrajinci iz Lipovljana su započeli obilježavanjem Dana Tarasa Ševčenka, velikog ukrajinskog književnika i slikara, borca za slobodu Ukrajine i oca ukrajinske nacije polaganjem cvijeća ispred njegovog spomenika u Lipovljanima, a u organizaciji KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, na kojoj su sudjelovali i članovi drugih sredina Ukrajinske zajednice RH zajedničkim obilježavanjem Ševčenkijane.

Istoga dana obilježena je i 100. godišnjica osnivanja Češko-slovačke besede u Lipovljanima. Što se tiče kulturnih događanja i sudjelovanja ukrajinske nacionalne manjine u ovoj manifestaciji, 17. ožujka uslijedilo je polaganje vijenaca i paljenje svijeća te odavanje počasti poginulima ispred velikog križa na mjesnom groblju a sudjelovali su i članovi „Karpata“.

Istoga dana održana je svečana sjednica Općinskog vijeća općine Lipovljani gdje su bili prisutni predstavnici ukrajinske nacionalne manjine, a stigao je i predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović.

Idućeg dana, 18. ožujka u Društvenom domu održan je

kulturno-umjetnički program u kojemu su aktivno sudjelovale sve kulturne udruge općine Lipovljani, pa tako i Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani.

Program je otvorila pjevačka skupina „Lira“ pjevanjem pjesama „Sveti Josipe“ i „Ljubav nije ljubljena“. Maticu Slovačku zastupala je „Lira“ pjevanjem pjesama „Ave Marija“ i „Slovensko moje“, dok je „Lipa“ otplesala plesove „Žala ja travičku“ i „Stracila je bandzeru“.

Pjevačka skupina „Karpata“ otpjevala je poznate uglazbljene pjesme Tarasa Ševčenka „Taka jiji dolja“ i „Dume moji“, dok je plesna skupina otplesala ukrajinski narodni ples „Hopak“. Svojim nastupima, obje su skupine KPD Ukrajinaca „Karpati“ oduševile prisutne gledatelje. Češka beseda se u nastavku predstavila pjesmama „Santa Lucija“ i „Jak se mudrost Boži“, te plesom „Tatu muj“. Pjevači Udruge umirovljenika otpjevali su pjesme pokojnog autora i predsjednika udruge Mire Horvata „Sjećanje na rodni kraj“ i „Lipovljani moji dragi“, a predstavnici KUD-a „Lipa“ otplesali su ples „Lipovljansko kolo“.

Za kraj ovog prekrasnog programa, duo Kristijan Sudra i Tina Bukovski otpjevali su pjesmu jedne lipovljanke „Dođi u Lipovljane“.

Ivan Semenjuk

ШАХИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

31 березня цього року в Українському домі Української громади міста Загреб вродила плодом нова цікава ініціатива – запровадження Дня шахів. З цього дня, щосуботи, любителі цієї стародавньої інтелектуальної гри можуть вчитися грі в шахи і знайти своїх партнерів для шахових задач.

Запрошуються і дорослі, і підлітки, і діти молодшого віку – як професіонали, так і аматори або ті, хто хоче навчитися грі в шахи. Ця гра – гра з багатовіковою історією, в яку можуть грати всі покоління, вона формує нестандартні підходи, дозволяючи одночасно задіяти логічне і абстрактне мислення. Для дітей шахи – не лише прекрасний спосіб розвинути інтелект, а ще й сформувати терпіння і концентрацію, які в сучасному світі гаджетів так необхідні нашій молоді «тач-скрін» покоління.

Були безмежно раді, що на перших зустрічах до нас приєдналися як наші співвітчизники - новоприбулі мешканці Загреба та околиці різних поколінь, а також інші члени громади.

Ідея проведення заходу зародилася завдяки ведучій заходу Сусані Шевкопляс – чемпіонці Одеської області з шахів серед ветеранів спорту, учасниці міжнародних шахових турнірів, тренеру, яка вже неодноразово виграла партії у досвідчених хорватських гравців, а також учасників дипломатичного турніру з шахів.

Сподіваємося, що наш маленький шаховий клуб в перспективі зможе зіграти достойну партію з хорватськими любителями шахів, що, окрім розвитку і розваги, є також формою інтеграції в місцеве середовище.

Людмила Волошина

POŠTIVANJE RAZLIČITOSTI KROZ ZAJEDNIČKO DRUŽENJE I DJELOVANJE

Mali plesači UKPD „Ukrajina“ na obilježavanju Dana socijalnog rada

Članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda sudjeluju na mnogim kulturnim događanjima u svom gradu. Ukrajinska nacionalna manjina u Brodsko-posavskoj županiji je poznata po svojim prekrasnim narodnim nošnjama, atraktivnom narodnom

plesu, nezaboravnoj pjesmi te aktivnom dugogodišnjem djelovanju i značajnom doprinosu gradu i županiji.

21. ožujka 2023. godine u Slavenskom Brodu u prostorijama HVIDR-e svečano je obilježen Dan socijalnog rada gdje je, uz sudjelovanje ostalih udruga, u programu nastupila dječja plesачка sekcija UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod.

Mali plesači su predstavili publici dva zanimljiva ukrajinska plesa „Perlina Ukrajina“ i „Kozáčok“. Publika je bila oduševljena vještim izvođenjem plesa, činjenicom kako djeca izražavaju svoje emocije kroz ples i kako ponosno predstavljaju svoju kulturu.

Svjetski dan socijalnog rada je bila prilika za snažnije povezivanje u zagovaranju dostojanstva, prava i interesa korisnika te senzibilizacija javnosti za „druge i drugačije“. Ovogodišnje druženje održano je pod nazivom „Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje“.

Ivica Kševi

PLESAČI UKPD „UKRAJINA“ IZ SLAVONSKOG BRODA U PROGRAMU PROJEKTA ŠKOLE

Osnovna škola „Bogoslav Šulek“ u Slavonskom Brodu uključena je u Erasmus+ projekte kojima je cilj razvija-

nje i poticanje jednakosti, kreativnosti, tolerancije te prevladavanje različitosti i ojačavanje mentalnog zdravlja učenika.

Trenutno u školi „Bogoslav Šulek“ u sklopu Erasmus+ projekta pod nazivom „Jačanje mentalnog zdravlja kroz sport i igre na otvorenom“ borave partneri, učitelji i učenici iz Italije, Njemačke, Velike Britanije, Slovačke i Turske. Cilj projekta je dugoročno poboljšati fizičko i mentalno zdravlje kroz razvoj motivacije za aktivno sudjelovanje u sportu i igrama na otvorenom.

Učenici ove škole zajedno sa svojim učiteljicama priredili su prigodan program za doček gostiju.

Na kraju programa učenici ove škole i drugih osnovnih škola Slavanskog Broda su oduševili goste svojim nastupima. Posebnu pozornost privukli su učenici, članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ Slavonski Brod koji su u lijepim narodnim nošnjama predstavili ukrajinski narodni ples.

Ivica Kševi

„NAŠ PRIJATELJ IZ DALEKE ZEMLJE“

Brodu gospodinom Ivicom Kševijem iz UKPD „Ukrajina“. Djeca aktivna u UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod prikazala su tradicionalne dječje nošnje iz okolice Kijeva.

Mali Brođani upoznali su se s ukrajinskim plesovima te nekim osnovnim dječjim koracima. Upoznali su razne plesove kao što su Hopak, Perlyna Ukrajina i drugi. Vrtićka djeca su imala priliku sudjelovati u plesovima te su sa članovima Društva i sama plesala poznati dječji ples „Repa“. Kroz razgovor upoznali su i neke osnovne ukrajinske riječi i pri tom su se lijepo zabavili. Bila je ovo vrlo uspješna suradnja kojom se nastojalo pokazati djeci djelić bogate ukrajinske kulture i tradicije.

Ivica Kševi

U sklopu projekta iz nacionalnih programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo pod nazivom „Naš prijatelj iz daleke zemlje“ koji je započeo početkom pedagoške godine s ciljem poticanja djece na uočavanje raznolikosti kultura, razvoja poštovanja prema kulturnoj raznolikosti te poticanja učinkovitog sudjelovanja u razvoju demokratskih odnosa u vrtiću i društvu uz odgovornost odgojno-obrazovne skupine „Pčelice“ te u suradnji sa stručno-razvojnom službom vrtića ostvarena je suradnja s koreografom i voditeljem ukrajinskog plesa u Slavonskom

ДЕНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ВУКОВАРСЬКО-СРІЄМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Весело, яскраво і творчо було 29 квітня 2023 року в селі Бобота, яке в цьому році приймало велику кількість гостей - представників національних меншин Вуковарсько-сріємської області для відзначення традиційного свята – Дня національних меншин.

Організаторами маніфестації цього року були Координація Ради і представників національних меншин Вуковарсько-сріємської області та Рада сербської національної меншини міста Вуковар.

У центрі села розмістили свої шатри представники угорської, сербської, русинської, боснійської, словацької, німецької та української національних меншин. Кожна національна меншина презентувала гостям і відвідувачам маніфестації виставку народної творчості та смаколики своєї традиційної національної кухні. Кожне шатро яскраво презентувало свою культуру і неповторну гастрономію.

Українську національну меншину на святі представили члени Українського культурно-просвітнього товариства «Іван Франко» Вуковар. І як завжди, шатор українців був неперевершений. Творчо підійшли до оформлення шатру Штефіца Войнович і Вера Матушинські. Українська національна кухня сформована протягом кількох століть, завжди була пов'язана з традиціями, культурою і способом життя українського народу. Постійно присутні в українському меню різноманітні страви з борошна. Саме тому наші працелюбні українки, активні члени товариства, приготували вареники з картоплею і сиром, пиріжки з картоплею, деруни (тартюхи), пампушки, гомбовці з вишнями, всіляки солодощі.

Після презентації декоративного мистецтва і традиційної національної кухні відбулися урочисті збори Координації Ради і представників національних меншин

Вуковарсько-сріємської області.

З вітальними словами до присутніх звернулися голова Координації Святослав Мікерович, заступник голови обласної адміністрації Сергій Єремич, депутат у Хорватському парламенті Драгана Єцків. З нагоди 20 - річного ювілею від заснування Координації голови Рад і представники національних меншин були нагороджені почесними відзнаками.

Концертна програма, яка тривала більше двох годин, показала велич і красу культури кожної національної меншини.

Самодіяльний хоровий колектив Українського культурно-просвітнього товариства «Іван Франко» Вуковар весело і з запалом у супроводі Марка Пепчака (акордеон) виконав українську народну пісню «Гай зелененький».

Прикрасило виступ колективу вокальне тріо в складі Аніти і Ірени Надж та Марії Семенюк Сімеунович.

Тетяна Рамач

IZLOŽBA SLIKA „MIRIS SVIJETA“

U Radničkom domu u Slavonskom Brodu 18. ožujka 2023. godine održana je izložba slika Zdravka Kneževića pod nazivom „Miris svijeta“. Dominantna tema izložbe bila je žena u različitim segmentima života.

Gospodin Zdravko je svoje članstvo započeo kao član RKUD Đuro Đaković, a tijekom svog inženjerskog posla afirmirao se kao poznati slikar u KLD „Berislavić“ koja djeluje u Radničkom domu.

Na otvorenju izložbe slika „Miris svijeta“ Zdravka Kneževića uz veoma velik broj ljubitelja likovnog izražaja prisutna je bila i dječja plesna skupina UKPD “Ukrajina“ Slavonski Brod koja je prilikom otvaranja izložbe izvela dva ukrajinska narodna plesa „Perlyna Ukrajina“ i dio nacionalnog poznatog plesa „Hopak“.

Ivica Kševi

ОЛЕКСАНДР БАЛАБКО З ТИХ, ХТО ВОСКРЕШАЄ УКРАЇНСЬКЕ

В Україні мало культивувалася така проза, як культурологічна, документальна, пошукова, подорожня. Але все ж, вона в Україні представлена творами Олександра Балабка. Він мандрує по світу і шукає свідчення української присутності поза Україною. І він її знаходить! Ось на екзотичному острові Капрі, який в українській літературі "заримований" з ім'ям Михайла Коцюбинського.

Він знаходить її у Франції, в Мужені, де жив у "закутку" Володимир Винниченко. Якщо викласти на карті літературні українські столиці поза Україною, то ці столиці навідав невтомний, допитливий і гостроокий мандрівець Олександр Балабка. Він не бачить ніяких негативів, які бувають у будь-якому людському житті. Він є прекрасною старомодною людиною, ніби не з нашого часу. Це людина, яка вміє щиро захоплюватися, яка вміє бачити домінують прекрасного у житті кожної людини. Його книжки приречені мати успіх. Його "Синьор Ніколо", тобто Микола Гоголь - у Римі, Марія Башкирцева у Ніцці, і Вінниченко у Мужені, і Михайло Коцюбинський - на Капрі.

Олександр Васильович Балабка – український публіцист, прозаїк, поет-пісняр, журналіст. Член Національної спілки журналістів України з 1982 року, Національної спілки письменників України з 2006 року, член правління Асоціації діячів естрадного мистецтва України з 2019 року.

Роман Олександра Балабка про Соломію Крушельницьку - нова рефлексія, сучасна за формою і стилем розвідка про сто "Метеликів" Крушельницької, сто вистав "Мадам Баттерфляй", що відхиляє завісу богемного життя співачки, сповненого великого тріумфу та великої драми. У 2022 році під егідою ЮНЕСКО мистецький світ вшанував і продовжує вшановувати 150-річчя від дня народження співачки. Ювілейний подарунок Олександра Балабка під назвою "Кімоно для Баттерфляй" видавництва "Букрек" - чудова нагода для широкого кола читачів пізнати особистість Соломії Крушельницької. Отже, всі інші українці, розкидані по світу, яких цей допитливий мандрівник познаходив і показав нам у слові, виявлені ним для нас тією культурною реальністю, яка ніби воскресла. Оскільки є така закономірність: якщо щось у світі було, але воно неописане (а це люди, події, реальні), то воно померло. І Олександр Балабка - з

тих, хто воскрешає. Воскрешає українські сліди, українські імена, сюжети поза Україною. І слава Богу, що ми маємо такі книжки і такого енергійного і самовідданого в своїй роботі автора, як Олександр Балабка.

Олександр Балабка запрошений на цьогорічний фестиваль у Рієці

Керівництво Українського культурно-просвітнього товариства «Дніпро» Рієка запросило на презентацію роману "Кімоно для Баттерфляй" самого автора роману. Хорватські українці матимуть можливість подивитися і послухати авторську презентацію роману в рамках проведення Сьомого українського фестивалю пісні, музики, танцю і художнього мистецтва в місті Рієка з 22 по 25 червня 2023 року.

Запрошуємо бажаючих на зустріч з українською піснею, музикою, танцем, поезією і художнім мистецтвом.

За матеріалами журналу "Пам'ятки України. Історія і культура" підготувала Ольга Камінська

